

Naročnina mesečno
25 Din, za ino-
zemstvo 40 Din — ne-
deljska izdaja
celoletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011.
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Najlepši Marijin praznik

Sodobni človek, omrežen s tisoč skrbmi in
strastmi, zablodami in boleštni v globini soo-
jenja srca le ni zatrl hrepenenja po čistosti in
lepoti. To hrepenenje je spojeno s sliko žene,
zato ker ni mož temoč žena tista, ki je že po
svoji naravi tesnejše združena z idealom čiste
lepote. Prastara je predstava device, ovenčane
z zvezdami, obdane s solncem in luno pod spo-
jimi nogami. Čim bolj človek občuti grenkobo
sužnosti, v katero ga skuša okovati snovnost,
tem bolj željno se v gotovih trenutkih doiga
kakor zatrla sanja iz njegovega srca, hrepenenje
po tem idealu čistosti. Neki mora binati člo-
veško bitje, ki je ves človek, ki je spojen z zem-
ljo, a vendar popolnoma čist. Saj mora vendarle
blesteti neke osaj svet, ki razodeva možnost ne-
oskrunjenosti človečnosti. Človek mora upati v zar-
jo zlate dobe, ko bo na mesto zadolženosti in
razvnanosti stopila čistost in lepota. Brez te vere
bi morali izgubiti tudi vero v človeštvo, zlasti v
časih, ki nam govorijo bolj o prokletstvu in kri-
di, kakor o blagoslovu in milosti, ki sta dana
človeškemu rodu.

Krščanstvo je prežeto z marijansko. Ni
mišljena s tem dogemsko plat, ki razmotriva
o časti in zvanju Device in Matere. Mislimo iz
čisti človeškega stališča. Brez Marije bi kr-
ščanstvo manjkalo gotove toplote, manjkalo bi
mu srca, ker bi pogrešalo matere. Tako pa kr-
ščanski človek prinaša ose svoje težave k Ma-
riji. Ona, ki je žepa in mati, stopa pred Ada-
movo otroko in polni človečnosti in jim zato vlija
velik pogum in zaupanje. Poslušajte samo našo
marijansko pesem! Ali ni kakor sladek odmev
naših dolin, polna milobe, solza in bridkosti, iz
katere neprestano kliče zavest kriode a tudi
velikega, brezmejnega zaupanja v oproščenje in
odrešenje. Naša Marijina pesem je tožba in
prošnja otroka, ki zaupljivo išče pri materi var-
stva. V svetlih niansah se družita duh in telo,
tema in luč, krioda in odpuščanje. Klic zemelj-
skega romarja je, ki na svojem trdnem potu
navzgor prinaša nebeški Materi rože, natrgane
v zemeljskih nižinah.

»Vsak angelj je strašen,« pravi Rilke v svo-
jih čudovitih elegijah. Gotovo. Nekaj groznica-
vega je za nas, priti v stik s kristalno čiste du-
hovnosti. Čutimo, da potem ne gre več za naše
solze, ki jih končno ljubimo, čeprav so grenke.
Da, tu ni več pomladi in zime, ni več onega
spreminjanja narave, ki je tako sorodno menam
naših čustev. Slutimo, da gre za nov komaj slu-
teni svet, ki ga ne vznemirjajo viharji in omame
onega žoljenja, ki se razočeta in zopet bene
pred našimi očmi, temoč je to nova resničnost
o strašni veličastnosti, silnejša od naše narave,
zgoščena v druge dimenzije kakor naše bežno
žoljenje.

Vsak angelj je strašen. Vendar ni nam
treba trepetati. V najtišjem krogu paradiza sre-
čamo z Dantejem Mater Gospodovo, ki je žena
in kraljica angeljev. V njenem obrazu zremo
čisto duhovnost, a ne več strašno, da bi trepe-
tali, temoč prijetno in milo kakor obraz plemen-
ite žene. Kako je to veličastno in polno tolažbe,
bi mogli dometi šele tedaj, ko bi popolnoma
douteli obup tistih, ki v delih božjih nič več
ne najdejo tega človeškega, materinskega in
deviškega obličja. S tesnobo nas naveda mari-
kako delo mož, ki jih ljudje pritevajo svojim
duševnim prvokom. Tesno nam je, ko z njimi
blodimo po brezskrajnem vesolstvu brez zvezd
in brez cest. Vernemu človeku pa tudi sredi naj-
temnejših noči stijejo zvezde, odkar je naročje
Evrope hčere postalo prestol večnemu Stvarniku.

Z največjo skrbnostjo je Cerkev skozi sto-
letja ohranila to idealno podobo žene, ki člo-
veštvo predstavlja najlepše in čistost člove-
čanstva. Iz veka v vek je Cerkev odkrivala na
slariji nove lepote. Tudi zgodovinski razvoj da-
našnjega praznika sprčuje, kako je velika per-
ska skrbnost le postopoma prodirala iz teme v
vedno svetlejšo luč spoznanja. Dolga je pot od
onih dni, ko je vzhod slavil skrbnost brezma-
dečnega spočetja Device Marije v materinem te-
lesu, pa do časa, ko je pobožnost prodira na
zapad na Irsko, Španjo in v Nemčijo. Orjaški
je trud učenih bogoslovcev, da razjasnijo do-
gmo, ki uči brezgrešnost človeškega bitja, če-
prav je bilo rojeno pred Kristusom, ki je vir
milosti. Dun Scotus je končno podal zadovoljivo
rešitev. A še vedno je bilo mnogo dogmatičnih
bojev okrog te perske resnice, ki je v svojem
dogemsko-zgodovinskem razvoju ena najtežjih.
Dokler nam z odločitvijo Pija IX. ni zasvetilo
polno solnce resnice. Pred 77 leti se je to zgo-
dilo, da ožarja in svet v naš čas, ki se z novim
hrepenenjem bori za zvezde, ki jih je izgubil.

Pred sabo imamo nov dokaz, da Cerkev v
njenih velikih odločitvah vodi Duh božji. V času,
ki je izgubil vzošeni pojem čistosti, nračnosti,
deviške in tudi materinske, ko je zasebno in
javno življenje polno razvnanosti in se o čistem,
držnem žoljenju govori kot o nečem nemogo-
čem, ostaja iz zemeljskih nižin zopet podoba
device in matere, ovenčana z zvezdami, obdana
s solncem in luno o podnožju. To je znamenje, ki
ga je poslalo Nebo v rešenje človeškemu rodu.
Na Mariji se leskeče čista človečnost, ona pri-
haja kot mati po Kristusu preročenega člove-
štva. Pred tisočletji je bila človeštvo poslana
kot jutranja zarja, ki je napovedala odrešenje.
Naj bi tudi našemu rodu in našemu veku bila
znamenje nove dobe, ko bo človek zopet zaupal
človeku in tskal z njim vezi kot brat in otrok
božji. In to po Mariji. So znamenja, ki obetajo
novo čas, »ko bodo ljudstva hodila v njeni luči«.
Duševnost mladine se pri vseh katoliških nara-

Hitler pripravljata katastrofo

Brüning se bo moral odločiti zanj ali proti njemu — Tudi centram
zahteva odločitev

Berlin, 7. dec. Najnovejši Hitlerjevi nastopi
in posebno brutalni izbruhi podrejenih voditeljev
se živahno komentirajo v vsej javnosti. Značilno
je, da je na eni strani Hitler zelo previden v svo-
jih izjavah, posebno pred tujimi časniki se je
skušal pokazati pravega gentlemana; na drugi
strani se pa ostali voditelji hitlerjevskega gibanja
bahajo, kako bodo letele glave, ko pridejo oni na
oblast. »Kadar bomo imeli v rokah oblast,« je iz-
javil na dan pred volitvami v Stuttgartu narodni
socialist Strasser, »tedaj začnemo odločilno bitko,
in če tedaj ne uspejo, bo zavladal boljševidem in
takrat bodo padle glave. Toda mi bomo že po-
prej poskrbeli, da bodo nekatere glave odletele.«
Med tem, ko je Hitler inozemskim dopisnikom, ki
jih je pozval v hotel »Kaiserhof« kot nekak mini-
strski predsednik, zatrjeval, da bo Nemčija plačala
zasebne trgovske dolgeve ter da bi bila priprav-
ljena plačati tudi vojno odškodnino, ako bi ji to
dovoljevale gospodarske razmere in pogajati se
tudi s Francijo, ako ta stori prvi korak, govorijo
drugi narodno-socialistični voditelji vse drugače.
Na zborovanju v sportni palači je poslanec Göring
zahteval popolno razveljavljenje versailleske mi-
rovne pogodbe ter dejal: »Mi narodni socialisti
bomo nekoč vrgli Francijo v obraz, da smo se
navelišali še kaj dajati svojemu tlačitelju. Drugim
v Evropi pa meramo zaklicati: »Ako zdrkne Nem-
čija v prepad, potem potegnemo mi tudi ostale:
»Poslanec Strasser je govoril še bolj jasno:
»Mi hočemo priti do oblasti, da se spustimo v boj
proti Franciji in ustanovimo zvezo vseh nasprot-
nikov Francije. Kadar se bo skrhala francoska
sila, bomo organizirali nemški narod in pospešili
borbo zoper Francijo. Sporazum s Francijo je
olastnost. Z njo je mogoča samo vojna.«

To razliko med previdnimi Hitlerjevimi iz-
javami in brutalnimi izbruhi drugih hitlerjevskih
poslancev narekujejo v posebnih nagibih. Hitler
na eni strani govori previdno, da bi pred inozem-
skimi časniki napravil vtis civiliziranega bodo-
čega ministrskega predsednika, s čigar prisot-
nostjo na vladi bodo naložbe inozemskih kapita-
listov zavarovane; Göring, Strasser in Goebbels
pa govorijo pred masami volivcev, kakor se spo-
dobi pravim demagogom. Nemškemu ljudstvu, ki
je pod vplivom trinajstletne propagande proti ver-
sailleskemu miru prišlo do prepričanja, da je da-
našnje gospodarske stiske kriva le Francija, je
treba napovedati dan, ko bo Hitlerjeva Nemčija
raztrgala okove versailleskega mira in po veli-
častni zmagi ponizala svojega dednega nasprot-
nika Francijo, potem je volilni uspeh zagotovljen.

Vladne kroge je najnovejša Hitlerjeva tak-
tika zelo vznemirila. Ni bilo zadosti, da je v ino-
zemstvu odkrile narodno-socialistične zarote na
Hessenskem napravilo silno neugoden vtis. Hitler
je s svojim najnovejšim postopanjem še bolj opo-
zoril inozemske države, posebno pa kapitaliste,
ki so naložili svoj denar v Nemčiji, da morajo ra-
čunati z revolucijo narodnih socialistov. Dejaj je,
da pride do te lahko v teku enega tedna, v teku
enega meseca ali v teku enega leta. Poleg tega je
Hitler odposlal svoje poslance v London, Pariz in
Rim, ki nastopajo kakor nekaki poslanci bodoče
Hitlerjeve vlade. Rosenberg, gl. urednik osred-
njega glasila »Völkischer Beobachter«, je baje do-
živel v Londonu polom, v Parizu ga bo seveda
tudi, toda kljub temu so v vladnih krogih mnenja,
da so najnovejši Hitlerjevi nastopi prizadeli Nem-
čiji neprecenljivo škodo. Že doslej je imelo ino-
zemstvo vtis, da stoji Brüningova vlada na zelo
šibkih nogah, da se ne izključuje narodno-sociali-
stični državni udar in državljanska vojna; že po
odkritju načrta za državni prevrat na Hessenskem
je n. pr. pariški »Temps« z zadovoljstvom ugo-
vil, da je prišlo to razkritje ob pravem času. Fran-
cija danes vsaj ve, v čigave žepu bi prišel denar,
ki bi ga morebiti posodila Nemčiji. Ta denar bi
porabila Hitlerjeva vojska proti Franciji. Toliko
bolj se bo zdaj po svetu utrdilo prepričanje, da
bi bilo škodljivo, dajati koncesije Brüningovi vladi
— v tem smislu piše te dni ves francoski des-
ničarski tisk —, ako naj bi se od njih okoristili
samo nasprotniki miru. Pravilno piše »Kölnische
Volkszeitung«, da pomenijo najnovejši Hitlerjevi
koraki v inozemstvu poizkus, zadati Brüningu
sunek iz zasede. Hitler bi rad pokazal inozemstvu,
da nima Brüning pravice govoriti več v imenu
nemškega naroda. Nemčija stoji na pragu važnih
pogajanj za podaljšanje kratkoročnih kreditov in
za ureditev reparacij. Verjetno je, da je Hitler s
svojo najnovejšo potezo hotel onemogočiti Brü-
ningu vsak uspeh na teh pogajanjih in s tem še
bolj pospešiti razvoj gospodarske in notranje-poli-
tične krize. Vsek neuspeh Brüningove vlade po-
meni za Hitlerja uspeh in med razočaranim nem-
skim narodom, katerega predstavnik bi se vrnil
z mednarodne konference brez koncesij, bi bila
Hitlerju odprta pot do oblasti.

Merda je tudi sama vlada kriva, da je začel
Hitler tako ohelo postopati. Še do danes se nam-
reč ni odločila, ali naj začne boj proti njemu ali
ne. Celo glasila centruma, kakor »Kölnische

dieh ose bolj usmerja k Mariji, kar pričajo ma-
rijanski motivi, s katerimi je prežeta mlada pe-
sem in proza. To so prvi glasovi, podobni jutra-
njemu »Ave Maria« gorskih zoonov, za kate-
rimi se oglasi tisoč glasov po dolinah. In potem
je svetel dan.

Volkszeitung«, zahtevajo, »da se mora vlada javno
izjaviti, da ima namen ostati to, kar je bila do-
slej, in da nikakor ne bo klonila pred zahtevami
drugih po oblasti, ter pokazati, da se tudi ne na-
giba k takšnim koncesijam.« List zaključuje: »Mi
s svoje strani vemo ne samo za danes, temveč tudi
za bodoče smo prepričani, da Brüning ostane, in
ne verjamemo v prihod Hitlerja ter želimo, da bi
vlada storila vse, da se o tem prepriča tudi ves
ostali svet.«

Hitlerjeve izjave

Newyork, 7. dec. tg. Hitler je po sprejemu
anglo-ameriških časnika dal poseben intervju
zastopniku »Associated Press«, v katerem izjav-
lja, da mu Berlina ni treba zavzeti, ker že pripa-
da fašistom. Republikanska zastava se bo umak-
nila njegovim emblemom. Tudi ameriški listi so
začeli sedaj obširneje komentirati vprašanje Hit-
lerjevega problema.

London, 7. dec. tg. Hitlerjev osebni odposla-
nec Rosenberg je v nedeljo zvečer predčasno za-
pustil London po razgovoru z lastnikom radikal-
nih konservativnih listov lordom Beaverbrookom.

Pariz, 7. dec. tg. Kakor poroča »L'Ouvree«, biva v Parizu že več Hitlerjevih oficijoznih poiz-
vedovalcev. Tako beleži list tudi, da biva v Pa-

Brüning odstopi?

Berlin, 7. dec. ž. Ta teden je zelo važen za
bodočnost Nemčije. Danes dopoldne se je v Bazlu
začelo zasedanje odbora po Youngovem načrtu, ki
ima nalogo proučiti plačilno sposobnost Nemčije.
V Berlinu delajo sedaj na zaključni redakciji
nujnih naredb, ki jih mora podpisati predsednik
Hindenburg. Socialni demokrati bodo radi prit-
ska strokovnih organizacij energično zavzeli sta-
lišče proti vladi, ker dela na znižanje plač in na
znižanje neobdavčenega minimuma. Splošno pada
v oči, da sedaj dr. Brüning ni niti poskušal, da se
sporazume s socialnimi demokrati, da sploh ne
dovoli nobeno vmešavanje v dele in namero vla-
de in se je tudi vladna levica začela pripravljati
na napad na vlado. Nacionalni socialisti-desničarji
smatrajo, da je sedaj prišel njihov čas in da je
zelo lahko prevzeti oblast v državi. Kakor zatru-
jejo politični krogi, se je sam Hitler iznenadil
nad tako naglim razvojem dogodkov. Vse vesti, po
katerih naj bi Hitler kandidiral za predsednika,
niso resnične, resnično pa je, da on razpolaga z

Otvoritvena seja narodne skupščine

V NOVIH PROSTORIH

Belgrad, 7. dec. 1. Že od 8 zjutraj dalje, je pro-
met okrog bivše maneže, poznejšega gledališča in
sedanje narodne skupščine oživel. Očinstvo je po-
stajalo v gručin, prihajali so poslanci v skupinah in
posamezni, med njimi nekoliko starih znancev in
mnogo novih obrazov. V bivšem foyeru gledališča
se je nagneta množica poslancev in časnika, vsi
nekoliko neorintirani, ter je iskala garderobo, klu-
bove prostore, častniške prostore, pivnico in dru-
ge lokale, ki so bili v največji naglici zgrajeni tekem
zadnjega meseca pred otvoritvijo narodne skupščine.
Gledališka dvorana je ostala skoro nedotaknjena,
samo, da so posamezni sedeži dobili majhne deščice,
na katerih se bodo mogle napravljati beležke. Izgri-
nile so lože iz parterja in iz galerije. Na bivšem gle-
dališkem odru je postavljena tribuna za predsed-
stvo, pod katero se nahajajo v dveh vrstah ministr-
ske klopi. Govorniški puli so samo začasni in zato
nekoliko primitivni ter spominjajo na ambone v sta-
rih romanskih cerkvah.

NOVI POSLANSKI

Ob 9 se je začela dvorana polniti. Poslanci so
posedali križem po klopih, brez ozira na pokrajino,
nekateri so se glasno pozdravljali, drugi, kakor
Karlo Kovačević in Todor Gijorić, so se ganljivo
poljubovali, med ploskanjem poslancev. Dravska
banovina je šla sedet v različne sežede in ni gledala
na desnico, ali center, ali levo. V klopi pred
poslancem Barletom sta sedela dva rdeča fesa, poleg
drugih so se nahajali šumadinci v narodnih nošah,
ali pa v rdečih fignulah pravoslavnih duhovnikov.
Krsti Djokić je prišel v čudni narodni noši z visoko
zavihanimi vezanimi rokavi. Opaža se izredno mnogo
pravoslavne duhovščine, ki se bolj rezervirano kreče
med poslanci. Srednja galerija je namenjena ljud-
stvu, leva stran diplomatom, desna galerija pa časni-
karjem. Medtem, ko je bila častniška loža napol-
njena in galerija po občinstvu dokaj častno zasedena,
so sedeli v diplomatski loži samo češkoslovaški po-
slanik dr. Flieger in dva tajnika njegovega poslan-
stva. Visoka galerija, bivše stojišče dijakov, je bila
prazna, ker je namenjena za razne deputacije, ki jih
bodo brez dvoma narodni predstavniki pozivali od
časa do časa v prestolico.

Ministri so vstopili po redu ob 9.20 v dvorano
in zasedli klopi pod predsednikovo mizo, torej
obrnjeni proti poslancem. Med njimi se je nahajal
tudi minister brez portfelja, bivši finančni minister
dr. Svirjuga. Nato se je dvignil ogromni šumadijski
poslanec Dragić Šehnić ter predlagal, naj prevzame
časno predsedništvo najstarejši poslanec, torej 83-
letni Vekoslav Spinić. Spinić je nato zasedel pre-
sedniško mesto in imel sledeči pozdravni govor:

rizu brat znanega veleindustrija Tyssena, ki išče
zvez s političnimi in gospodarskimi osebnostmi.

Hitler obišče Avstrijo in Italijo

Dunaj, 7. decembra, tg. Adolf Hitler je od
avstrijskega zunanjega ministrstva dobil dovolje-
nje, da sme skozi Avstrijo potovati v Italijo. Neki
krščansko-socialni list trdi, da pride Hitler na Du-
naj zato, da bo sam videl novo dunajsko »rjavo
hišo«, sedež avstrijskih nacionalistov, in da bo
govoril s svojimi prijatelji.

Volitve na Württemberskem

Pariz, 7. decembra, AA. Iz Stuttgarta poro-
čajo, da so hitlerjevci pri občinskih volitvah na
Württemberskem podvojili število svojih glasov na-
sproti rezultatom zadnjih volitev, in sicer na škodo
malih strank. Komunisti so neznatno napredovali,
socialisti pa so nekoliko nazadovali.

Socialisti so v samem mestu Stuttgartu dobili
46.810 glasov nasproti 55.602 glasovom, kolikor
so jih dobili meseca septembra 1930. Nacionalni
socialisti so dobili 44.599 (sept. 1930 so dobili
21.360). Komunisti so dobili 41.840 glasov (leta
1930 pa 36.119). Blok demokratov, ljudske stranke
in narodne zveze je dobil 23.104 glasove, leta 1930
pa 49.998 glasov. Nacionalisti so dobili 19.525 gla-
sov (18.006 leta 1930) in centrumaši 18.186 nasproti
19.074 v letu 1930.

osebo, ki bo kandidirala na mesto predsednika;
vendar pa njegovega imena Hitler znenkrat ne
izdati. Čim bo izdana danes nujna naredba, bodo
komunisti stavili predlog za sklicanje državnega
zbora. O tem predlogu lahko odločajo odbori
strank in vse je odvisno od stališča, ki ga bosta
zavzeli socialna demokratska in gospodarska
stranka. Kar se gospodarske stranke tiče, se čuje,
da bo nastopila proti vladi, če le tega ne bodo
storili socialni demokrati. Ako bo sklenjeno, da
se skliče državni zbor, namerava dr. Brüning še
pred sklicanjem podati ostavko, čim pa de sklep
predsednikov strank. V tem slučaju se kot nje-
vega naslednika omenja sedanji vojni minister
Gröner. To bi pomenilo začetek krvave borbe.
Pred kratkim je namreč Gröner dejal, da vlada
na noben način ne sme vreči puške v koruzo in
če bi tudi kdo hotel z močjo spremeniti sedanje
stanje. Dolžnost vlade je, da vrši svojo dolžnost
do zadnjega trenutka.

GOVOR DR. SPINIĆA

»Po mnogostevilnih žrtvah in ogromnih napa-
rih vsega našega naroda, smo se končno vendarle
zedinili in sanje za časa našega mučeništva so po-
stale razveseljivo dejstvo. Po stoletnem hlapčevanju
smo se Jugoslavlani znašli okrog enega samega
ognišča. Preje smo se morali boriti vsak na svoji
fronti, prisiljeni smo bili, da si izklesamo naš svojki
plemenski idealizem, samo, da bi bili močnejši v od-
poru in v borbi in s temi plemenski lastnostmi
smo vstopili tudi v našo zedinjeno državo. Po zedi-
njenju pa je naša nova skupna hiša morala dobiti
še eno skupno edinstveno nacionalno in državno
misel, ki naj bi amalgamirala in cementirala vse
narodne sile in pripomogla k temu novemu nara-
dnemu preporodu. Vsi svetli umi in naša daljna pre-
teklost so stremeli za tem edinstvom, ki je tako blizu
našim plemenskim ideologijam, in ki bo zbralo
slednjie vse dobre narodne sile v veliko kulturno
in socialno zajednico.«

V svojem nadaljnjem govoru je Spinić pre-
šel na delo, ki ga je vršil naš kralj pri ustvar-
janju edinstvene domovine. Največji cilj naše zem-
lje, je rekel, svetel in slednji polomec nesmrtnih
prednikov, je s 6. januarjem dal nov pravec in
novo jasno smernico za našo sedanjo in bodočo
mednarodno politiko. Na te besede so se ministri
in poslanci hkrati dvignili s sedežev in aklamirali
kralju. Spinić je nadaljeval, da je jugoslovanska
misel postala od takrat naša državna misel in
čvrsta podlaga, h kateri se morejo in morajo zdra-
ti vsa plemena, ter se povezati v eno samo ne-
razdružljivo celino. Vsi smo enakopravni, naš na-
rodni dom je postal širok in obsežen, tako, da se
lahko brez ovire vsi razvijemo v isti smeri, da
bomo vsi bratje enakopravni in da bomo vsi imeli
iste dolžnosti in enake pravice. Ono, kar je bilo
v svetlih umih in v gorečih srcih vseh onih, ki
so se v daljni prošlosti borili za edinstveno Jugo-
slavijo, vse to je naš dobi vladar udeležil, ker
je brate med seboj pomiril in pokazal nove smer-
nice. Predsednik je nato pozval poslance, da naj
delajo v tej smeri tako, da bo ustanovljena Jugo-
slavija kmalu postala popolna Jugoslavija. H kon-
cu je izjavil: »Ponosim sem in srečen, da sem na
koncu svojega dolgega življenja in po dolgoletnih
narodnih borbah doživel, da sodelujem v prvi ju-
goslovanski narodni skupščini in da vodim celo
njeno prvo sejo.« Predsednik je končal s klicem,
kaj poslanci še enkrat pozdravijo kralja in mu iz-
rečejo udanost, kar so vsi takoj storili.

Po govoru je Spinić predložil 4 časne
tajnike, ki so bili sprejeti brez kakšnih medklincev
od strani mirne in dostojne poslanske dvorane.
Nato so bili poslanci pozvani, da predajo svoja
polnomočja, ki bodo izročena verifikacijskemu od-
boru v pregled, ko bo na jutrinji seji izvoljen. S
tem je bila prva seja narodne skupščine končana.

Novi zakoni

Novi monopolski zakon

Ureditev posebnih fondov.

Belgrad, 7. decembra. AA. Nj. Vel. kralj je predpisal zakon o državnih monopolih.

Po tem zakonu pripada monopolna pravica samo državi. Zakon se nanaša na državne monopole o tobaku, cigaretnem papirju, vžgalicah, umetnih vžgalnicah, petroleju in soli. Upravo nad monopolima ima Samostojna uprava državnih monopolov kraljevine Jugoslavije. Uprava monopolov je samostojna ustanova pod nadzorom finančnega ministra. Ustrojstvo in pristojnost monopolne uprave bo predpisana po uredbi o samostojni upravi državnih monopolov, po določbah tega zakona, zakona o konverziji državnih dolgov z dne 8. julija 1895 in po določbah kasnejših zakonov o državnih posojilih, za katere je bilo treba založiti dohodke državnih monopolov.

Glavnico uprave monopolov tvorijo nepremičnine in inventar monopolne uprave, obrtno glavnicu pa tvorijo druga imovina (gotovina, posredniški material, sirovine, polizdelki, blago in terjatve).

Monopolna uprava ustanovi tele fondove:

1. Fond po čl. 13 zakona o konverziji državnih dolgov z dne 8. julija 1895;

2. fond za odplačilo glavnice po čl. 9 pogodbe o 6 in četrt odstotka monopolnega posojila z dne 22. novembra 1928;

3. fond za zavarovanje proti požaru in drugi škodi. V ta fond spada iz budžetnih kreditov letno 2 pro mille od vrednosti inventarja in nepremičnin, izveza je vrednost zemljišč, sirovin, polizdelkov in izgotovljenega blaga. Prispevki v ta fond se vlagajo do zneska 100 milijonov Din;

4. fond za pobijanje monopolskih prekršitev.

5. fond za tobačne sušilnice.

6. Novi fond, ki se ustanove po potrebi z dovoljenjem finančnega ministra na predlog monopolne uprave.

Gotovino fonda po čl. 13 zakona o konverziji državnih dolgov z dne 8. julija 1895 je treba naložiti pri Narodni banki, gotovino drugih fondov pa pri državni Hipotekarni banki zaradi obrestovanja ali pa naj se uporabi za nakup državnih ali od države zajamčenih vrednostnih papirjev.

Od monopolskih predmetov se ne plačujejo nobene državne ali samoupravne dajatve. Prav tako ne plača prodajalec na drobno neposrednih davkov, samoupravnih dajatev od drugih državnih in samoupravnih taks in dajatev od dohodkov, ki jih ima od nadrobne prodaje monopolskih predmetov z določeno ceno. Prav tako so oproščene državnih in samoupravnih taks tablice za nadrobno prodajo v izdajni monopolne uprave.

Dopolnilni zakon o likvidaciji agrarne reforme

Belgrad, 7. decembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog kmetijskega ministra in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta proglasil in podpisal zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931.

Čl. 1. Pri čl. 10 navedenega zakona se doda točka 10, ki se glasi: Določaj nerazdeljena zemljišča s podzemeljsko drenažo in določaj nerazdeljena podvodna in poplavna izpostavljena zemljišča, primerna za obdelavo le z uvedbo samo delnih odvajalnih naprav, spojenih z lastnimi postajami za označevanje vode, v kolikor drenaža odnosno odvajalne naprave obstoje na dan razglasitve tega zakona, kar se mora ugotoviti na podlagi obrazloženega strokovnega mnenja večakov.

Čl. 2. Pri čl. 16 prvi odstavek se doda na koncu za besedo »ribniki« tole: »Nadalje za pridelovanje konoplje, sladkorne repe in drugih industrijskih rastlin, za agrarno industrijo, poljedelške tvornice, spirit za tovarne zdravil in končno za oskrbo zdravilnih kopalnic.«

Čl. 3. Pri čl. 24 navedenega zakona se doda za tretjim odstavkom nov odstavek, ki se glasi: V ostalih krajih velja odredba drugega odstavka tega člena samo v primerih, kjer se gozd razprostira čisto do vasi in se za zagotovitev razvoja vasi lahko razlasi tista površina vasi, ki leži znotraj 230 m širokega pasu, računajoč od hiš naselja.

Čl. 4. Pri čl. 37 navedenega zakona se doda novi odstavek, ki se glasi: Take pogodbe lahko stranke sklepajo v obliki kupoprodajnih pogodb, ki jih je treba predložiti v odobritev pristojni banški upravi.

Čl. 5. Pri čl. 65 navedenega zakona se doda za prvim odstavkom novi odstavek, ki se glasi: Glede gozdov iz točke 3 § 10 lahko kmetijski minister po končani identifikaciji parcel pred pravomočno ugotovitvijo objektov dovoli, da se v zemljiško-knjižnih vložkih črta prepoved odčituje in obremenjuje.

Čl. 6. Pri čl. 67 navedenega zakona se doda odstavek, ki se glasi: V primerih, kjer je veleposestnik za odkup patronatskih dolžnosti dal tudi večje površine zemljišča v svrhe agrarne reforme, se na ta način ustvarjeno stanje ne bo izpreminjalo.

Čl. 7. V tistih primerih, kjer so agrarni interesi pri nakupu agrarnega zemljišča napravili pogodbo z veleposestnikom glede kupnine v žitu ali pa alternativno v denarju in žitu, je pri notranji novosadski ali katere druge naše produktne borze merodajna cena svetovne paritete žita v Liverpoolu obojstrano na Dunaju, če novosadski produktna borza ne notira, obojstrano notira cene, določene po naših zakonih o žitu.

Čl. 8. Ta zakon stopi v veljavo, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Dopolnilni zakon o PAB

Belgrad, 7. dec. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog kmetijskega ministra in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predlagal in proglasil zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o Privilegirani agrarni banki. Zakon o Privilegirani agrarni banki se izpremeni in dopolni v temle:

Čl. 1. V čl. 11 se doda za točko 13 nova točka, ki se glasi: 14. sodeluje v mednarodnih organizacijah, ustanovljenih z namenom, da se pospešujejo poljedelski krediti, pri čemer se lahko po potrebi udeležijo tudi s kapitalom.

Čl. 3. Poslednji odstavek čl. 36 se izpremeni in se glasi: Akeje se morajo deponirati najmanj 15 dni pred dnem, ki je določen za občni zbor.

Čl. 4. Prvi stavek čl. 27 se izpremeni in se glasi: Zbora se lahko udeležijo vsak delničar, ki ima pravico do najmanj enega glasu.

Čl. 5. Čl. 28 se izpremeni in se glasi: Na zboru da vsakih 100 akcij en glas.

Čl. 6. Prvi odstavek čl. 29 se izpremeni in se glasi: Da se zbor lahko vrši, mora biti na njem toliko delničarjev, kolikor jih predstavlja najmanj tretjina delne banke.

Čl. 7. Na koncu čl. 39 se doda nov odstavek,

ki se glasi: Dividenda na delnice, ki se nahajajo v rokah države ali razredne loterije, se ži za ustanovitev posebnega fonda pri Privilegirani agrarni banki za podpiranje združništva in znižanje obrestne mere. Nadaljnje predpise o uporabi tega fonda izda kmetijski minister v sporazumu s finančnim ministrom s posebnim pravilnikom.

Čl. 8. Za čl. 36 se dodata nova člena 56 g in 56 d. Čl. 56 d se glasi:

Čl. 56 d. Če je pred terjatvami Privilegirane agrarne banke vključena katera terjatev v kronah ali goldinarjih, ima Privilegirana agrarna banka pravico, da v svrhu pokritja te vključene terjatve deponira v sodni depozit protivrednost v dinarjih, računajoč pri tem en dinar za štiri krone, odnosno dva goldinarja, s triletnimi obrestmi, in tedaj se smatra terjatev Privilegirane agrarne banke kot vključena na prvem mestu.

Čl. 9. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, kadar se razglasi v »Službenih novinah«.

Zakon o zaščiti cestnega prometa

Belgrad, 7. decembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog gradbenega ministra in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta na podlagi čl. 26 zakona o državnih cestah z dne 8. maja 1929 predpisal in proglasil zakon o izpremembi in dopolnitvah uredbe o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih z dne 6. junija 1929.

Čl. 2. Se izpremeni in se glasi: Kraj javnih cest se ne smejo postavljati ograje bliže kot 1 m, zgradbe za stanovanja, trgovine, pekarne, vodnjaki in temu podobno ne bliže kot 4 m, mehanične delavnice, kovačnice in temu podobno ne bliže kot 10 m, apnenice, opekarne, livnice in druge industrijske ustanove ne bliže kot 20 m od zunanjega roba cestnega zemljišča. Izjeme, zlasti v goratih krajih, dovoljuje pristojna drugostopna oblast na vlogo prvostopne oblasti. Policijske oblasti so dolžne takoj prepovedati nadaljnjo gradbo naštetih objektov in odrediti, da se odstranijo v določenem roku. Tistega, ki se ne bi pokoril tej odredbi, bo policijska oblast prisilila, da odstrani objekte, s kaznijo po čl. 36 te naredbe. Pri izreki vsake kazni po obenem odredila novi rok za odstranitev teh objektov. Lastniki posestev v hribih, ki so postavili na cestnem zemljišču zraven javnih cest stavbe s stanovanji, ograje, plote, žive ograje i. p. jih morajo prav tako odstraniti v roku leta dni po razglasitvi tega zakona. Po poteku tega roka bo cestna uprava sestavila seznam neodstranjenih objektov z imeni lastnikov krajevni policijski oblasti, ki bo prisilila lastnike na gori navedeni način, da objekte odstranijo. V nujnih in izrednih primerih lahko cestna uprava tudi sama izvede potrebne odstranitve objektov, pri čemer si pridrži pravico, da zahteva od lastnikov primerno odškodnino. Če bi šlo za porušitev objekta večje vrednosti, lahko pristojna drugostopna cestna oblast dovoli, da ta objekt še nadalje ostane, toda njegov lastnik mora plačevati lastniku ceste primerno odškodnino vse do tlej, dokler ta objekt stoji. Predpisi tega člena se ne nanašajo na mesta z odobrenimi regulacijskimi načrti.

V čl. 7 se izpremeni 1. in 2. odstavek, in se glasi: Kadar vozijo vozovi ponoči, morajo biti razsvetljeni. Svetilke morajo biti pričvrščene na levi strani voza. Vsak voz mora imeti zadaj reflektorsko steklo. Obliko in kraj, kjer se mora pričvrstiti, predpiše minister za gradnje.

Člen 8 se izpremeni in se glasi: Voznik-kofer se mora na križpotih ravnati po mednarodnem signalu za križpotja.

Na koncu čl. 9 se dodajo novi odstavki, ki se glase: Prepovedano je imeti bliže kot 5 m od cestnega roba gnojila ali gnojne jame ter odvzati gnoj preko cestnega zemljišča ali cestnega jarka. Prepovedano je puščati na cesto otroke, živino, perutnino, posebno pa svinje. Lastniki gostiln in trgovin ob cestah, pred katerimi stojijo vozovi in živina, morajo na lastne stroške čistiti cesto in cestno zemljišče, tam kjer se ustavljajo vozovi.

Na koncu čl. 12 se dodajo novi členi, ki se glase: Lastniki obstoječih jarkov in nepristopnih potov večjega pomena morajo v roku dveh let po uveljavitvi tega zakona na lastne stroške zgraditi stalne objekte, mostove in prehode po navodilih Pristojnih cestnih uprav. Pristopna pota večjega pomena morajo lastniki v istem roku zgraditi tako, kakor je zgrajen kolovoz glavnega pota ali jih poausti najmanj 10 metrov. Te objekte in pota lahko zgradi tudi pristojna cestna uprava na stroške lastnika. Višina stroškov se odredi sporazumno. Cestna uprava bo prijavila tiste, ki ne gradijo v predvidenem roku stalnih objektov ali pristopov, krajevni policijski oblasti, ki bo dotične prisilila, da zgradijo objekte obojstrano pota na način, kakor določa čl. 2 te uredbe. V nujnih in izrednih primerih cestna uprava lahko sama zgradi objekte ter si pridrži pravico zahtevati od lastnika jarkov ali pristopnih potov sorazmerno odškodnino. O izjemah iz gori navedenih odredb sklepa cestna oblast drugje stopnje. Isto velja v primerih, kjer gre za pravilno vzdrževanje potov manjšega pomena ali varnost prometa.

Čl. 30 se izpremeni in se glasi: V prometu so lahko samo motorna vozila in priklole s polnjenim in elastičnim gumijem. Od tega so izzeta motorna vozila ministra vojske in mornarice. Uporaba elastičnih gum je dovoljena do konca leta 1934, od 1. januarja 1935 pa so lahko v prometu samo motorna vozila in priklole s polnjenimi gumiji.

Na koncu čl. 31 pride nov odstavek, ki se glasi: Na predlog tehničnega oddelka lahko kr. banska uprava prepreči promet z motornimi vozili po ožjih in zelo prometnih cestah, če so neprimerno za motorna vozila. Ta prepoved se lahko ukine v vojaške namene.

Na koncu čl. 36 pridejo novi odstavki, in sicer: 31. kdor zgradi ograje in druge objekte bliže cestni kakor je predvideno v čl. 2 te uredbe in jih na poziv ne odstrani v določenem roku, 32. kdor zgradi na cestnem zemljišču objekte po čl. 2 te uredbe in jih na poziv ne odstrani v določenem roku, 33. kdor ne ravna po določbah čl. 13 te uredbe v določenem roku.

Za čl. 36 pride nov člen 36 a, ki se glasi: V primeru, da kdo poškoduje cesto ali cestne objekte, in če se krivice ne more dobiti ali od njega izterjati odškodnina, poravnajo škodo lastniki cest ali one občine, na katerih ozemlju se je poškodba zgodila. Od tega ni izzeta materialna odgovornost cestnega organa, ki skrbi za cesto.

Za točko, ki se črta v odst. 1 čl. 37, pride: Najdalje v roku 15 dni od dneva dostave tehničnih organov.

Dunajska vremenska napoved. Negotova oblačnost. Ponekod padavine. Bistvene spremembe sedanje temperature ne bo. Splošno milo vreme bo trajalo samo še dva do tri dni.

Obleke, plašči, krila,

po zelo nizkih cenah!

Zahtevajte brezplačni, ilustrirani cenik!

Zakon o prometu s filmi

Belgrad, 7. decembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra za notranje zadeve predpisal in proglasil zakon o ureditvi prometa s filmi.

Podjetja, ki se pečajo z uvažanjem ali s pridelovanjem filmov, s prodajo in z izposojevanjem, morajo imeti potrebno dovoljenje po določbah obrtnega zakona. Dovoljenja izdaja minister za trgovino in industrijo v soglasju z ministrom za notranje zadeve in po zaslišanju filmske centrale. Mesec dni po uveljavitvi tega zakona mora biti ustanovljena državna filmska centrala. Podrejena bo notranjemu ministrstvu. Filmsko centralo tvorijo šei centralnega presbira pri predsedništvu ministrskega sveta kot predsednik in po en zastopnik ministrstva za notranje zadeve, prosvetnega ministrstva, ministrstva za trgovino in industrijo in ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, za tem predsednik združenja lastnikov kinematografov in predsednik saveza izdelovalcev filmov v naši kraljevini. Zastopnike ministrstev imenujejo dotični ministri iz uradniških vrst ali pa iz krogov kulturnih delavcev.

Naloga državne filmske centrale je:

1. da ureja in nadzira uvoz, proizvodnjo in promet s filmi;
2. da pospešuje in izpolnjuje domačo filmsko proizvodnjo;
3. da podpira vzgojno in kulturno propagando s filmom.

Sredstva državne filmske centrale so:

1. dohodki po tem zakonu;
2. dohodki denarnih kazni po tem zakonu;
3. krediti po državnem proračunu.

Za dohodke 1. in 2. točke bo pri državni Hipotekarni banki odprt račun. S tem računom bo razpolagala državna filmska centrala v svoje svrhe.

Podrobne odredbe o organizaciji in delu državne filmske centrale, o nagradah za njene članke in uslužbence in o potrošnji njenih sredstev bo predpisal notranji minister.

Vse filme, namenjene prometu, je treba prijaviti državni filmski centrali. Ta bo te filme izročala cenzuri in jih nato vračala lastnikom.

Za vsakih tisoč metrov uvoženega zabavnega filma do konca leta 1933 mora uvoznik nabaviti ali producirati in izročiti v promet najmanj 70 m lastnega filma, po tem času pa najmanj 150 m in sicer za uvožene neme filme predpisano dolžino nemega filma, za uvožene zvočne filme pa predpisano dolžino zvočnega filma.

Uvozniki, ki izjavijo, da teh pogojev ne morejo izpolniti, morajo za vsaki meter domačega filma, ki bi ga morali nabaviti ali producirati, plačati v korist državne filmske centrale po 50 Din za neme in po 100 Din za zvočne filme.

Kinematografi morajo pred vsako predstavo predvajati kulturne filme z dolžino najmanj 10 odstotkov od vsega programa predstave. Polovica teh kulturnih filmov mora biti izgotovljena doma. Kulturni so filmi s poučno ali znanstveno, prosvetno, gospodarsko, zdravstveno, socialno, državljansko ali nacionalno smerjo. Semkaj spadajo tudi poučni dnevniki o aktualnih dogodkih.

Kdor prekrši ta zakon, se bo kaznoval z denarno kaznijo od 5000 do 20.000 Din v korist državne filmske centrale. Kazni bodo izrekale splošne upravne oblasti prve stopnje. Ta zakon stopi v veljavo z razglasitvijo v »Službenih novinah«. Obrtna dovoljenja se bodo izdajala v treh mesecih po razglasitvi. Prav tako stopijo v tem roku v veljavo tudi določbe o obveznem predvajanju kulturnih filmov in o plačevanju pristojbine po tem zakonu.

Naseljevanje v južnih krajih

Belgrad, 7. dec. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog kmetijskega ministra in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o naseljevanju v južnih krajih z dne 11. junija 1931.

Čl. 1. V čl. 59 se doda nov odstavek kot tretji, ki se glasi: Vrhovni poverjenik agrarne reforme v Skopju lahko takoj postavi svojega delegata, čigar pravice, določene v čl. 37, tretjem odstavku, veljajo tudi za že obstoječo Zvezo agrarnih zajednic in za agrarne zajednice, članice te zveze, ki so ustanovljene po zakonu o ustanavljanju agrarnih zajednic kot združenj, z dne 20. maja 1922, in po zakonu o poljedelskih obrtnih združenjih z dne 3. dec. 1898, kakor tudi nad vsemi drugimi združenji, ki so članice ali se bodo članile v sedanjo Zvezo agrarnih zajednic in bodočo Zvezo agrarnih združenj v Skopju.

Čl. 2. V čl. 59 se doda nov odstavek kot četrti, ki se glasi: Kmetijski minister lahko po svoji uvidnosti prenese na delegata vrhovnega poverjenika agrarne reforme pravice in dolžnosti pravnega odbora Zveze, in postavi nadzorni odbor, po potrebi pa tudi posvetovalni odbor.

Čl. 3. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, kadar se razglasi v »Službenih novinah«.

Novi državni cesti

Belgrad, 7. dec. AA. Nj. Vel. kralj je predpisal zakon o dopolnitvi zakona o državnih cestah z dne 8. maja 1929, kjer po točki 50, § 5, zakona o državnih cestah sledita dve točki: Točka 51: Tržič-Ljubelj, Naklo-Tržič-Ljubelj-avstrijska meja, Točka 52: Skofljica-Turjak-Velike Lašče-Ribnica-Kočevje-Livold-Delnice.

Ukinjena predavanja na belgrajski univerzi

Belgrad, 7. dec. AA. Na podlagi čl. 32 splošne uredbe univerz je rektor univerze odredil, da se na univerzi v Belgradu ukinejo predavanja za tri dni počenši danes in do četrtka 10. t. m.

Poslanski klub

Belgrad, 7. dec. AA. Danes ob 16 je bil v skupščinski dvorani sešatek narodnih poslancev. Ob tej priliki je nosilec državne liste in predsednik ministrskega sveta Peter Živković pozdravil poslance, poudarjajoč, da pričakuje ljudstvo sprčo hude gospodarske krize zlasti plodnega dela na gospodarskem polju. V imenu poslancev se mu je zahvalil dr. Pivko za njegov pozdrav in nato predlagal organizacijo skupnega poslanskega kluba ter izvolitev posebnega odbora, ki naj izdela klubove statute. Narodni poslanci so predlog dr. Pivka soglasno sprejeli. Končno je ministrski predsednik zaprosil narodne poslance za izjave o vetopu v poslanski klub. Vsi poslanci so se takoj prijavili in izvoljen je bil odbor za izdelavo načrta pravilnika poslanskega kluba.

Bethlen pri kralju Karolu

Budimpešta, 7. decembra. tg. V budimpeštanskih političnih krogih zelo komentirajo obisk grofa Bethlena v Temesvaru in se klub nasprotnim izjavam Bethlena smatra v poučenih krogih, da se je Bethlen sestal z romunskim kraljem in da ni šlo samo za audienco iz vljudnosti. Tudi ni izključeno, da se ne bi bil Bethlen sestal z višjimi romunskimi funkcionarji. Kakšne posledice bo imel ta sešatek, zaenkrat še ni mogoče presoditi, vendar se v tukajšnjih krogih naglašja, da je bil lansko leto grof Bethlen med onimi politikmi, ki so olajšali sešatek bukareške agrarne konference in s tem gospodarsko zblizanje nasledstvenih držav. Obisk v Temesvaru je imel najbrže to tendenco.

Budimpešta, 7. decembra. tg. V tukajšnjih diplomatskih krogih se čuje, da hoče Karolyjeva vlada začeti važna pogajanja, ki bodo, če se posrečijo, postavila odnose Mladarske z drugimi državami na novo podlago. Smatra se, da ni izključeno, da je obisk v Temesvaru s tem v zvezi.

Bukarešt, 7. decembra. tg. Včerajšnja audienco grofa Bethlena pri romunskem kralju v Temesvaru je povzročila splošno pozornost. Vlada o tej audienci popolnoma molči, tem bolj pa se komentira v političnih krogih. Dali nikomur prava svrha audienci ni znana, se vendar ugotavlja, da sočasna prisotnost kralja Karla in grofa Bethlena v Temesvaru ni mogla biti slučajna. Tukajšnji poslanci držav male antante so danes obiskali zunanega ministra Ghiko in zahtevali pojasnila o audienci. Tudi vsi listi zahtevajo od vlade pojasnila.

Viharen mohamedanski kongres

London, 7. dec. tg. Na mohamedanskem kongresu v Jeruzalemu je prišlo danes pri otvoritvi do razburjivih prizorov, ko so razpravljali o vprašanju varstva mohamedanskih svetih krajev. Egipčaki delegat je sporočil kongresu pozdrave Nahas paše in Vald stranke, potem pa ga je drug Egipčan pobil na tla in v največji razburjenosti kričal na zborovanje, da je v Egiptu sploh samo en mož, in to je kralj Fuad. Jeruzalemski veliki mufti je takoj prihitel napadenemu na pomoč in ga varoval, dokler ga ni policija nezvestnega odnesla. Jeruzalemski veliki mufti, ki je sklical kongres, je izjavil v intervjuju, da bodo na kongresu razpravljali o mednarodni komisiji za »zid objokovanja«, o kontroli hedžaske železnice, o obrambi mohamedanskih svetinj v Palestini, o širjenju islama in o ustanovitvi mohamedanskega vseučilišča v Jeruzalemu.

Drobne vesti

Curij, 7. dec. tg. Včeraj je bilo ljudsko glasovanje o obveznem zavarovanju za starost, ki je bilo odklonjeno z veliko večino, obenem pa tudi predlog za davek na tobak.

Sofija, 7. dec. AA. Včeraj je bila v prisotnosti kralja in kraljice otvorena nova železniška proga med Sofijo in Makocevom.

Budimpešta, 7. dec. AA. Korbiro poroča, da je bilo danes izdano uradno obvestilo, da je sodišče odredilo kazensko postopanje proti 14 zaprtim osebam, ki so hotele izvršiti prevrat.

Rim, 7. dec. tg. Bivši italijanski ministrski predsednik Salandra je že več dni bolan. Zdravniki dvomijo, da bo ostal pri življenju.

OPOZORILO NARODNIM DRUŠTVOM IN ORGANIZACIJAM

da naj večje prireditve vsaj pred 17. ali po 17. t. m. prirede, da slavijo rojstnega dneva Nj. Vel. kralja — ne bi trpelo radi premmogih enakih prireditvev. Prvenstvo za to slavje se mora prepustiti oficirski prireditvi v dvorani Hotela »Union«, na katero so vabljene vse oblasti, ustanove, predstavniki, zastopniki trgovine, industrije, obrti, glasbeniki, umetniki, sportniki, narodna dobrodelna društva, zbornice, zavodi Dravske banovine itd.

8. december

Franjo Neubauer:

Brezmadežni

Krog mene zimski mraz.
 Iz njega Tvoj obraz
 Brezmadežna, mi vstaja
 kot v divnih dnevih maja.
 Z nebeško-lepimi očmi
 iz raja gledaš dol
 v dolino solz in bóli.
 Kako iz teh oči žari
 brezmadežnost, le Tebi dana,
 Ti žena izmed vseh izbrana!
 Odlikovana si takó,
 da nad Teboj strmi nebo.
 Oči Te gledajo strmeče
 duhov, ki sámi polne sreče
 v domovih večnih biva jo
 in vse slasti uživajo.
 Kraljica njihova si tudi,
 Svetlosti tudi njim uzor.
 Nikoli Tebi ne načudi
 svetnikov in svetnic se zbor.
 Pa zemska bitje slabo
 naj ne strmi nad Tabo?!
 od greha človek obtežen,
 v trenutku rojstva izročen
 brez milosti pekla oblasti,
 in vse življenje grešni strasti,
 blagruje Te in si želi,
 da čisti bi kdaj bil kakor Ti.
 Zato Te prosí: »Čista, sveta,
 brez greha madeža spočeta,
 na mene grešnika poglej,
 in Sinu svojemu povej,
 da kes grenak srce mi muči.
 da hočem k Tebi, k Njemu, k Lúči!
 On, ki je hotel, da nikdár
 naj greh ne bo Ti gospodar,
 ožre se milostno še name,
 na Trojo prošnjo v raj me vzame!«

Prečista Bogorodica in Vzhod

Najmočnejša, zlata vez, ki se veže krščanski Vzhod s katoliškim Zapadom, je mati krščanske edinstveni — Marija. Marija je že v prvih stoletjih kot skupna Mati vezala krščanski Vzhod in Zapad; to se je pokazalo zlasti na efeškem koncilu, kjer 1500 letnico letos po izrečnem naročilu sv. očeta Pija XI. vesoljna Cerkev obhaja.

Efeški koncil — na katerem je bila slovesno proglašena verska resnica, da je Marija mati božja, Bogorodica — nam obrača pogled na krščanski Vzhod, kjer se je nekdanje Marijino čiščenje tako čudovito razcvetelo. Vprav efeški cerkveni zbor je še posebno krepko potrdil in globoko utrdil Marijino čiščenje na Vzhodu; efeški cerkveni zbor je dal tudi pobudo, da se je ljubezen do Marije tudi na Zapadu začela še bolj izražati v bogoslužju, tako v cerkvenih praznikih, mašnih molitvah in v prelepih liturgičnih spvih ter po liturgiji tudi v likovni umetnosti. Od efeškega zbora dalje je Marijin naslov »Bogorodica« postal prapor prave vere in pobožnosti ter znamenje vesoljne edinstveni med vzhodnimi in zapadnimi kristjani.

Ljubezen do Marije, do prečiste Bogorodice je čudovit izraz prave vzhodne pobožnosti, če hočete — izraz verskega doživljanja vzhodnih kristjanov. Vzhodni človek se je zavedel svoje popolne podrejenosti višji nadčloveški sili, zgrešil je pot čiste bogovdanosti, nadčloveško silo je zaslučil v prirodi — zgrudil se je pred tajnimi narave v prah. Skušal se je dvigniti izpred malikov, iskal je opore... toda šele po krščanstvu je vzhodnemu človeku zasijalo pravo sonce odrešenja v Jezusu Kristu, Bogočloveku, katerega mati je Marija Bogorodica. Sedaj se je vzhodna krščanska duša živo zavedla, kaj je Marija človeštvu. V Njej je zazrla najvišji vzor skrite ponižne bogovdanosti, nedosegljiv vzor angelske čistosti in brezmejne svetosti. Svoje Posrednice in Matere so se vzhodni kristjani oklenili s tako nežno, tako zaupno, tako vdano pobožnostjo, da smemo krščanski Vzhod po pravici imenovati »Marijin Vzhod«. — Vzhodni kristjan si je svest svoje grešnosti, svoje nevrednosti, da bi se približal neskončni Svetosti božji; zato se prosiče ozira k sv. Bogorodici, da mu pomore. Po Mariji se bliža Jezusu.

V vzhodni cerkvi se je ohranilo še veliko lepega iz onih časov, ko sta bila Vzhod in Zapad še eno. Eden najlepših cvetov, ki ga je Vzhod podaril Zapadu, je Marijino čiščenje. V vzhodnih bogoslužnih molitvah in spvih, v cerkvenem in domačem življenju, se nad vse živahno in slikovito izraža globoka in ponižna vdanost do prečiste Bogorodice.

Bistvo cerkvenega življenja je bogoslužje (liturgija). Marija ima v zapadnem bogoslužju zelo častno mesto; a kljub temu ga vzhodna liturgija še prekaša. Zapadno bogoslužje je bolj resno; vzhodno pa bolj bajno in sijajno. Posebno sijajno in živahno je še v obilnih Marijinih praznikih, molitvah in spvih. Živo je izražena misel, da Jezusa povsod spremlja Marija. Orientalec se rad pogosto s posebno ljubeznijo in gorečnostjo obrača k Mariji. Vsaka bogoslužna pesem se končuje s posebno kličico v čast Bogorodici, kakor pri nas navadno s Čast bodi. S čudovito iznajdljivostjo in gibčnostjo so vzhodni cerkveni pesniki sestavili na tisoče posebnih kličic — troparjev na čast Mariji, ki se v liturgiji imenujejo »bgorodičnice«. Celo v postu se pojo posebni tropariji v spomin Marije pod križem — »krestobgorodičnice«.

Pri vzhodni maši se omenja prečista Bogorodica veliko česče kot v zapadni; a vedno pred vsemi drugimi svetniki. — Pred sv. mašo dene mašnik poleg glavne hostije (pagneec imenovane) na pateno še del hostije v čast Bogorodici z be-

sedami: »V čast in spomin preblagoslovljene Gospe naše, Bogorodice in vedne Device Marije; po njeni priprošnji sprejmi, Gospod to žrtvev na prenebesni tvoj žrtvenik. Vedno in vedno ponavlja duhovnik med sv. daritvijo klice k Mariji; pri večih mašnih antifonah ponavlja za vsako vrstico vzklik: »Po priprošnji Bogorodice, Odrešenik, reši nas.« Po povzdigovanju slavita duhovnik in ljudstvo posebno lepo prečisto Devico. Duhovnik pokadi darove in moli na glas: »(Te darove darujemo) v čast presveti, prečisti, preblagoslovljeni in slavni naši Kraljici Bogorodici in večni Devici Mariji.« Ljudstvo pa odgovarja: »Zares, dostojno je slaviti tebe, Bogorodico, vedno blaženo in brezmadežno, Mater Boga našega. Častitljivejšo od kerubov, brez primere slavniješo od serafov, ki si brez madeža rodila Boga, Besedo, ki si resnično Bogorodica, tebe poveličujemo.«

Tudi pri delitvi zakramentov in zakramentalov se velikokrat spominjajo Device Marije. — Vzhodni časoslov (brevir) je poln prekrasnih molitev, spevov in hvalnic v čast Bogorodici.

Razumljivo potem, da se ta cerkvena bogoslužna pobožnost do Brezmadežne močno odraža v zasebnih ljudskih pobožnostih. Zapadnega človeka najbolj iznenadi ona preprosta pobožnost in čiščenje Marijinih podob (ikon). Skoraj je ni na Vzhodu krščanske cerkve in hiše, ki bi ne imela posebne ikone presvete Bogorodice. Po hišah brli dan in noč pred Marijino ikono lučka, izraz tople pobožnosti do Marije. — V vzhodnih cerkvah je pred oltarjem stena svetih podob — ikonostas. Na tej steni zavzema Marija vedno prvo mesto za Jezusom. Na vsakem ikonostasu je na desni podoba Jezusa, na levi pa Marijina.

Marija je najbližji predmet vzhodnih cerkvenih slikarjev; tudi na Zapadu so razširjene njih najlepše ikone. Bizantinske Marijine ikone in čiščenje Bogorodice so prevzeli iz Carigrada tudi vzhodni Slovani. Saj je bilo glavno mesto rimsko-grškega cesarstva Carigrad na poseben način Mariji posvečeno mesto. Cesar Konstantin je posvetil takoj v začetku Carigrad — kraljico mest Kraljici vsega stvarstva. Iz Carigrada se je širilo čiščenje Bogorodice med zapadne Slované, na poseben način pa še med Ruse. Eno izmed prvih cerkva v Rusiji je posvetil sv. Vladimir v Kijevu na čast Mariji. Tako je Marija ljubeznivo stala ob zibelki krščanstva v Rusiji. Ko pa je postala Moskva politično središče, je postala ob enem versko središče in s tem tudi središče Marijinega čiščenja. Nad množestvilnimi cerkvami v Moskvi se dviga cerkev Bogorodice (Uspenskijski savor) na Kremlju. V Rusiji je veliko število Marijinih cerkva, še več je kapelic in čudodelnih ikon. Važnejših čudodelnih podob je neki do 500. Kljub temu, da boljše-viki zažigajo Marijine podobe, podirajo in zapirajo Njene kapele in cerkve, ruski narod še veruje in še moli... V ruskih katakombah še kličejo Bogorodico in verujejo, da bo Ona rešila nekdanje »sveto Rusijo« — zakaj še se poznajo po ruski zemlji stopinje Bogorodice...

To iskreno čiščenje Bogorodice in Njene podobe so nam priče onih časov, ko smo bili vzhodni in zapadni kristjani ena nerazdeljena družina, in zato so nam dragocene in ljubo poročstvo skupne dediščine. Ob pogledu na te slike nas opominja takorekoko presveta Bogorodica sama, naj se pobožno spomnimo danes tudi onih vzhodnih kristjanov, ki jih katoliška cerkev ljubeznivo kliče k srečni nekdajni edinstveni, da mislino danes pri naših prireditvah v čast Mariji zlasti na nesrečni ruski narod, da ga bo Bogorodica privedla skozi ta krvavi križ pot nazaj k svojemu Sinu, nazaj k Njegovemu namestniku.

Varujte svoj kotlič za čiščenje uporabljajte

VIM

Ako želite, da bo Vaš kotlič vedno čist, svetel in brez brazgotin, tedaj ga čistite z malo Vima na mokri krpi, a potem ga otrite s suho krpo. Vim vsebuje večjo količino mila, katero nesnago razkroji, ne da bi opraskalo predmete. Vim čisti brez truda kovino, steklo, les in porcelan.

VIM čisti vse

JVS

Sepetanje

Marija,
 veš, tisoče cesta gre križem sveta,
 tisoče cesta nasutih s trnjem in zlatom,
 preko tisoč križišč gre pot k našim bratom,
 preko tisoč prepadoč, vetrov in voda.
 Slap svetlobe pada na vsako pot,
 sije v boječe oko in ga oslepi:
 Potem, človek, lazi čez tisoč čeri brez oči!
 Pa so mi rekli, Marija,
 da Ti si na koncu vseh tisoč cesta...
 A ena beseda še ni mi ubila srca.
 Marija,
 preko tisoč in tisoč cesta,
 preko sene in voda, preko blaženih sanj
 Troj slap mi v srce šumi, šumi...
 Marija,
 veš, tisoč cesta gre križem sveta,
 po vseh tisoč cestah hodiva o b a.

J. V.

Avguštin, naš veliki sodobnik

K igri »Avguštin«, ki jo bodo akademiki vpriporili v torek v operi.

Dasi je že 1500 let preteklo od njegove smrti, se nam vendar zdi, ko da je njegovo življenje utripalo po tempu in taktu naše dobe, kot da so ga mučili problemi, ki mučijo današnjega človeka, kot da je iskal odgovor na vprašanje današnjega rodu, današnje družbe. Avguštin je bil ves človek, človek z duhom in telesom, ki je svojemu življenju po temnih zablodah iskal prave usmeritve in prave poti. Ko je to pravo pot in smer z božjo pomočjo našel, je imel tudi voljo in moč, da je slekel stara človeka in pogumno stopil na novo težko pot. Avguštin, naš veliki sodobnik! Zdi se, da te današnji svet razume in spremlja le po potih zablod in še v hrepenenju po izhodu iz blata in iskanju lepšega, človeka vrednejšega življenja, ko pa ga z nujnostjo človeške narave in človeškega razuma privede do raskave poti pokore in preusmeritve, se ti marsikdo izneveri in izvaje iz tvojih vodniških rok, ker bolj ljubi medlo hrepenenje in slasko-grenko iskanje in vzdihovanje kot jasno Luč in veliko Ljubezen in trpko odpoved.

UVOD

Predigra

Na vrtu samotnega srednjeveškega samostana smo. Večer. Mladi menih Gerhardus se po utrudljivem dnevnem delu vsede na skalo v vrtu in se zamisli. — Zmoti ga stari izkušeni brat Valentinus, ki mu razodene veselo novico, da je za praznik njegovega posvečenja napisal kratko igrico o svetem Avguštinu in naučil menihe igrati.

Igre prvi del

se vrši v Tagastah v Avguštinovi hiši. Avguštinova mati Monika čaka svojega sina, ki je že tri dni na počitnicah. Vsa je v skrbeh zanj, le molitev ji še daje upanje, da bo Avguštin spet našel pot k Bogu. Avguštin se vrne v družbi razposajenih, nekoliko vinjenih tovarišev — študentov. — Ko ti odidejo, pade k materinim nogam in razodene svoji ljubeči materi, da je tako strašno prazno njegovo srce, da je svojo mladost v sebi ubil in da ne more verovati. — Ko ostane sam na vrtu, prizna, da ga le materina molitev še drži v življenju. V tej zdvojenosti se mu približa Beata, simbol preprostosti in čistosti.

Medigra

Menih Valentinus in mladi Gerhardus sta ves čas prisostovala igri. Valentinus v kratkih besedah pove svojemu tovarišu potek Avguštinovega življenja do prihoda v Milano.

Igre drugi del

se vrši v Milanu. Tajen, čudežen glas pokliče Beato. Mati je zasluhila, da se sinu vera vrača. Zato Beata mirno odide. Pred odhodom še prorokuje Monika, da bo njen sin Avguštin kmalu našel Boga. Isti taini glas nato pozove na

vrtu sedečega Avguština, naj vzame knjigo, ki leži poleg njega in naj bere. Avguštin jo odpre in čita mesto iz sv. Pavla, ki dovrši njegovo spreobrnjenje.

Poigra

Mladi menih Gerhardus se zahvaljuje bratu Valentinu za lepo igro in med petjem psalma, zvonjenjem in glasovi orgelj oba zakličeta vsem:

Zvonov in orgel pesem se glasi,
 dospel k Bogu sv. Avguštin.
 Pojdimo zdaj odtod na vse strani
 in čuvajmo za vedno svet spomin.

Slavnostno zborovanje v Unionu

Dijaške Marijanske kongregacije in Slovenska dijaška zveza prirejata v veliki dvorani Uniona danes dopoldne ob 11 slavnostno akademijo v počastitev Brezmadežne. Na sporedu so, kot že večkrat objavljeno, govori, zborna deklamacija in petje. Iskreno vabimo dijaštvo sploh in vse, ki se zanimajo za našo mladino. Vstopnine ni. Začetek bo točno ob 11 brez akademske četrti.

Pripravljalni odbor.

† Ivanu Faturju v spomin

Zopet eden naših poštenih krščanskih mož! Kdo na Notranjskem, zlasti v logaškem okraju, ni poznal skromnega, marljivega in za obči blagor silno delavnega in nesebičnega Ivana Faturja z Rakeka! V ponedeljek 30. novembra ga je Vse-mogočni poklical k Sebi, kjer naj mu deli večno plačilo za vse delo in skrb, večinoma skrita dobra dela, ki jih je pokojni delil pomoči potrebnim. Dasi bolan, ni vendar nihče pričakoval tako nenadne smrti. Rojen 1. 1862 v Zagorju ob Pivki, se je izučil trgovstva v Postojni ter prišel 21 let star na Rakek kot trgovski sodrnik v nekdanjo Lavrentičevo trgovino. Kmalu se je postavil na lastne noge ter otvoril svojo trgovino sredi vasi. Ko si je ustanovil lastno ognjišče in dobil zvesto družico domačinko na Rakeku, si je s svojo pridnostjo kmalu prihranil toliko, da je kupil lastno hišo. Srečno življenje se je začelo zanj, dasi je imel 8 otrok.

Ljudstvo ga je cenilo kot svojega najboljšega svetovalca. Ni je bilo hiše na Rakeku, da bi ne bila s spoštovanjem govorila o gosp. Faturju. Njegova hiša (poleg trgovine je imel tudi gostilno), je bila nekako zbirališče vseh Rakovcev. Fatur je bil nekaj vsevedeč in splošen pomočnik in svetovalec na Rakeku. Kdor koli je potreboval pouka, pomoči itd., se je obrnil k Faturju. Pa tudi če ga ni prosil, je Fatur znal najti pot, da mu je pomagal, ko je opazil potrebo. Videl je krivico, ki se je delala družinskemu očetu, Fatur je to ustavil, videl zapuščen grob, katerega ob Italijanskem zasledenju niso mogli popravljati otroci, je Fatur skrbel zanj. Ko lastni ljudje čez mejo niso mogli poslati denarja sinu vjetniku, ga je pa Fatur poslal. Tudi marsikak pomoček za naše, med vojno precej prazne želodce, je znal Fatur čez mejo poslati naši družini. Kaj je storil za domačine, to ve le Bog. Rakovci pa so Faturja brez tega zelo čislali. Volili so ga v občinski odbor, kjer je takoj postal duša resnega dela. Bil je dolgo vrsto let predsednik kraj. šol. sveta in 11 let (do svoje prostovoljne odpovedi) župan te zelo važne občine. Deloval je nadalje pri čestnem odboru, pri »Prosveti«, zlasti pa ima veliko zaslugovo ravno on, da je dobila vsa občina Rakek tudi vodovod. Ko so Italijani zavzeli Rakek, je zopet on posegel vmes, da je omilil razmerje med tuji in domačini.

Veliko je izgubila naša Notranjska s tem blagim možem. Toda kakor je bil dober, vendar sam zadnja leta ni imel ravno prijetnega življenja. Smrti pa je pokosila 5 otrok in več drugih sorodnikov, tako je občutil kelih bridke žalosti prav mnogokrat. Sedaj počiva mož-poštenjak, mož najboljšega srca na rakovskem pokopališču. Vse-mogočni mu bodi plačnik! »Slovenec« čitatelji pa ga imejmo v spominu, saj je bil naročnik, odkar je bil sam svoj gospodar.

Neprevidno je

v naglici izbrati si božično darilo. — Takrat se običajno slabo kupi stvari, ki ne nudijo pravega veselja.

Oglejte si v miru pri nas fotografski aparat.

Voigtlanderjevo Jubilariko

to je darilo, ki ga Vi iščete. Prikladna kamera na zvile filme, velikost 6 x 9 cm stane v krasni božični opremi z dvema filmoma samo **Din 490**—.

Kaj to ni poceni?

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Jubilej katoliških Zarijanov

Slovesnost 30letnice JAKD Zarje

Ljubljana, 7. dec.

V nedeljo je proslavilo JAKD društvo Zarja svojo 30-letnico. Proslava je bila celodnevna svečanost pri av. maši zadušnici za umrle Zarijane v križevniški cerkvi. Potem, ko so se oddolžili spominu vseh, ki so se borili v njihovih vrstah za lepe in večne ideje, ki jih zastopa Zarja, so se zbrali na slovesnostnem izrednem občnem zboru v beli dvorani Uniona ob 11 dopoldne. Zborovanje je otvoril predsednik Zarje Marjan Breclju, ki je nato povdarjal, da obhaja »Zarja« svojo tridesetletnico skoro v prav takih razmerah, kakršne so bile ob njeni ustanovitvi in pozdravil vse odlične udeležence prevz. knezoškola dr. Gregorja Rozmana, zastopnika Češkoslovakov, člana Ustredije češkoslov. študentskega združenja Kosorina in Ribov. zastopnike bratskih društev in prijateljev Zarje. Slavnostnega zborovanja se je udeležilo okrog 150 starih in vseh naših akademskih društev in članov katoliških akademskih društev. Nato je prebral pismo nadškola dr. Jegliča, ki se zborovanja ni mogel udeležiti, zato pa pozdravlja vse zborovalce.

in jih bodri še nadalje k tako lepemu in uspešnemu delu, kakor do sedaj. Zborovalce je nato pozdravil v imenu katoliških starih dr. Natlačen. Za njim pa so pozdravili in častili Zarij k 30letnici zastopniki bratskih društev Danice, Borbe, Ciril Metodijevskega društva, Savice in A. C. v prelepih nagovorih. Za tem je povzel besedo slavnostni govornik dr. Franc Vatrovec. V jedrnatem govoru je orisal junaške boje ustanoviteljev Zarje pred 30 leti in se zahvalil nje idejnemu očetu dr. Breclju. Povdaril je, da je Zarja vedno, tako v tujini, kakor tudi doma živela v tesnem sožitju s slovenskim ljudstvom in mu pomagala, kjer je le mogla. Odtod tudi princip Zarje, ki velja od začetka do danes, da mora vsak Zarijan delati in pomagati pri prostovoljnem delu. 30 let se je držala Zarja edino pravega gesla za Boga in narod. Tega se drži še danes in se bo držala na vseh vekih. Slavnostno zborovanje je zaključila navdušena zarijanska himna, nakar je predlagal predsednik, da se odpošlje prevz. nadškolu dr. Jegliču pozdravna brzojavka, dr. Korošcu pa pozdravno pismo, kar so zborovalci z navdušenjem sprejeli.

Po zborovanju so odšli vsi zborovalci na prijateljsko skupno kosilo v Marjanišče, kjer so se dobodba spoznali in spoprijatelili stari in mladi, starešine obujali spomine, kako je bilo pred 30 leti in navdušeni govorili ni hotelo biti konca. Zvečer pa so se udeležili zborovalci brucovskega večera Danice, Zarje in Borbe v Ljudskem domu, katerega je posetilo obilo starih.

Ves dan je bil za vse zborovalce tako najstarejše junaške borbe, kakor tudi najmlajše Zarijane neizrečno lep.

Obupen Miklavž na Jesenicah

Jesenice, dne 7. dec.

Kakor je že nedeljski Slovenec na kratko omenil, se obeta za jeseniško delavstvo v bližnji bodočnosti brezposelnost. Prva etapa: podpis kolektivne pogodbe med delavstvom in vodstvom K. I. D., ki ni delavstvu bistveno položaja prav nič zboljšala. Druga etapa: odpoved pred štiriinajstimi dnevi podpisane pogodbe. Tretja etapa: Npoved, da pride, ako se položaj ne izboljša, desetega decembra štirinajstidnevna odpoved celokupnemu delavstvu in na sveti večer vsi delavci na cesto. Takega Miklavževega darila jeseniško delavstvo pač še ni nikdar prejelo od tovarne kakor letos.

S strahom gleda delavec jeseniških fužin v bodočnost, njihove družine trepetajo pred negotovostjo bližnjega časa, boji se za svoj obstoj sleherni trgovec in obrtnik gornje savske doline, kajti

to je jasno, da so vsi ti odvisni le od delavskega zasluga in bi morali ravno tako prijeti potno palico v roke, ako bi tovarna zaprla svoje vhode. Stotine je delavcev, ki so si s svojimi žulji in v znoju svojega obraza postavili skromne stanovanjske hišice. Da teh še niso vsi plačali, razume vsak. In zdaj naj ta svoja ljubljena stanovanjska zatočišča zapuste ter si iščejo dela drugje in ako ga dobijo, stanujejo zopet v kletih in podstrešjih, kakor so stanovali prej, ko še niso imeli svojih hišic.

Kaj bodo prinesli prihodnji dnevi, je za danes nemogoče napovedovati. Najbrže dobrega ni.

Napraviti hočejo iz Jesenic druge Trbovlje. A ne samo Trbovlje, kajti tam vsaj nekaj dni v tednu delajo, pri nas pa hočejo delo popolnoma odpraviti.

Najlepši Miklavž v Ljubljani

Otroci - otrokom v ljubljanski »Sibiriji«

Ljubljana, 7. decembra.

Marsikomu je pripravil letošnji Miklavž mnogo tepega srčnega veselja, marsikomu je povzročil žalost, ker je letos pozabil priti na obisk, tako velike sreče pa ni vzbudil nikjer, ko letos v Sibiriji na cesti Dveh Cesarjev v Mestnem logu. Zasluga za tega brez dvoma najlepšega Miklavža in razmeram in gospodarski stiski odgovarjajočega gre učitelstvu v šoli na Grabnu.

Učitelstvo je opozorilo šolske otroke, naj letos oni odrede Miklavža tistim, katerih se nihče ne spomni in kateri živijo v najbednejših razmerah. To so stanovalci 110 barak ob cesti Dveh Cesarjev v Mestnem logu. Mladina je navdušena sledila velikodušnemu zgledu svojih učiteljev in naprosila doma najrazličnejših darov, v prvi vrsti samo koristnih potrebščin, kakor obleke, perila, čevljev, sladkorja in kruha.

V soboto so otroci v obilnem številu prinesli

Nesreča v gozdu

M. Sobota, 6. dec.

V tukajšnja bolnišnica so pripeljali iz Tro-povec 68 letnega starca Forjančica Franca, katerega je v gozdu pri podiranju dreves zadela precej huda nesreča.

Imenovani se je pred dnevi v družbi drugih možakarjev podal v gozd podirati drevesa. Delo je šlo vsem dobro izpod rok. Ko pa je bilo že več dreves podrtih, se je pri nekem: večjem drevesu primerila nesreča. Drevo so možje podkopali, a pasti ni hotelo. Po daljšem prizadevanju pa se je drevo nagnilo in preden so mogli vsi zbežati, je že treščilo ob tla. Veje so starca oplazile in ga vrgle na tla. Neka debela veja je režeča udarila po nogi. Starec se ni mogel rešiti, marveč je le

darove, velike zavitke in zavoje in jih potem dopoldne odnesli v Mestni log. Ko so bili mali Miklavžki že na cesti, jim je že prihitela nasproti mladež iz barak. Brez vseh ceremonij je šlo darovanje hitro izpod rok. Uboga raztrgana in lačna deca je obsula šolsko mladino in vpila in prosila: Meni to, meni to! In šolarčki so v zavesti, da delajo dobro delo in da osrečujejo svoje mlade bratce, ki nimajo tako premožnih ali vsaj tako preskrbljenih staršev ko ti, delila darove križem vprek. Vsak od mladih barakarjev je dobil to, kar je želel. Če je prosil za čevlje, je dobil čevlje, če je prosil za srajco, je dobil srajco, celo tudi obleko.

Siromašni starši ubogih otrok so z ganotjem zasledovali prisrčne prizore, kako obdarjajo šolski otroci namesto njih njihove revne otroke. Največji občutek zadoščenja pa je moralo imeti učitelstvo, ki je gledalo, kako obilen sad je rodila žetev njihovih zgledov in lepih besed.

bolestno stokal. Tovariši so mu priskočili na pomoč in so ga osvobodili. Dvigniti pa se Forjančič tudi sedaj ni mogel. V nogi je čutil silne bolečine. Pri pregledu so možje ugotovili, da je veja nogi stila. Starec je tudi drugače dobil več udarcev in prask.

Fotoamaterji!

Vse fotopotrebščine dobite v
Jugoslovanski knjigarni
v Ljubljani. Zahtevajte cenik!

† Ivan Okretič

Zagreb, 7. decembra.

V Zagrebu je po daljšem bolehanju umrl danes g. Ivan Okretič, vpokojeni predsednik stola sedmorice, odd. B., v Zagrebu.

Pokojnik, ki je slovel po svojih izrednih juridičnih sposobnostih, je bil rojen pred 71 leti v Kostanjevici na Krasi. Sin goriškega Krasa je ljubil svoj rod in svojo zemljo z vso iskrenostjo svoje plemenite duše. Čeprav zaveden Slovenec, je že zaradi svojih sposobnosti napravil veliko uradniško karijero ter končno postal generalni odvetnik pri generalni prokuraturi na Dunaju, kjer je bil vedno v najožjih stikih s Slovenci in slovensko domovino.

Po prevratu je postal višji državni pravdnik v Ljubljani ter nato predsednik stola sedmorice v Zagrebu. Po svoji vpokojitvi je ostal v Zagrebu, kjer je danes umrl.

Pogreb bo v sredo ob 8 popoldne v Zagrebu. Pokoj njegovi duši!

Novi člani banovinskega sveta

Ljubljana, 7. decembra.

Naslednji člani banskega sveta so pred tedni podali svojo ostavko:

Lipej Franc, posestnik in veletrgovec v Brežicah, za okraj brežiški;

Mihelčič Alojzij, posestnik in trgovec iz Brega pri Celju, za okraj celjski;

Nemanič Josip, posestnik iz Zelenbeja, za okraj črnomeljski;

Steblovnik Martin, posestnik v Šmartnem ob Paki, za okraj gornjegrajski.

Štrcin Ivan, posestnik v Kapljivasi, za okraj kamniški.

Ramovš Jakob, župnik v Velikih Laščah, za okraj kočevski.

Lebinger Hinko, trgovec v Litiji, za okraj litjski.

Obлак Gabrijel, posestnik v Dolnjem Logatcu, za okraj logaški.

Rajh Jakob, posestnik iz Ljutomera, za okraj ljutomerski.

Dr. Juvan Alojzij, odvetnik in bivši mestni načelnik v Mariboru, za mesto Maribor.

Čížek Anton, posestnik v Žičah, za okraj slovenjegrajski.

Košir Anton, posestnik v Žičah, za okraj konjski.

Veršič Ivan, posestnik pri Sv. Marku na Dravskem polju, za okraj ptujski in

Serbinek Ivan, posestnik iz Vrtič, za okraj Maribor, lev breg.

Notranje ministristvo je gornje člane banskega sveta v Ljubljani zato razrešilo njihovih funkcij ter na njihova mesta z aktom 27. novembra imenovalo sledeče nove člane banovinskega sveta:

Kruler Ernest, župan, posestnik in obrtnik v Savi, za okraj brežiški.

Pikl Fran, posestnik in gostilničar v Gotovljah, za okraj celjski.

Na kolesu iz Luksemburga domov v 3 tednih

Št. Ilj v Slov. goricah, 7. decembra.

Pretekli petek je privozil na kolesu preko meje iz Luksemburga Ivan Kokot iz Slovenije vasi pri Ptuj. Čudni popotnik, ki je došel iz daljnih krajev, je vzbudil splošno pozornost, še večjo pa njegova povest o žalostnem romanju skozi štiri države in o iskanju za delom, katerega ni našel nikjer. Kokot je bil zaposlen kot rudar tri leta v Luksemburgu. Prvi čas je bil zasluzek dober in napravil si je nekaj prihrankov, katere je odposlal domov. Sedaj pa kriza tudi tej državi ni prizanesla. Dela primanjkuje povsod in obrati so pričeli odpuščati najprej inozemsko delavstvo kar v masah. Skoraj vsi inozemski delavci so sedaj že

brez kruha. V Luksemburgu je mnogo naših ljudi, ki si sedaj mrzlično iščejo zasluzek v sosednji Belgiji in Franciji, pa se razočarani vračajo nazaj v domovino.

Kokot si je nameraval poiskati kakršnokoli delo, pa je naložil vse svoje imetje in sebe na kolo in hajdi po širokem svetu. Prevozil je štiri države, 22 dni je bil na potu, od mesta do mesta, od ene tovarne do druge je iskal dela, pa so ga povsod odpravljali, da nimajo še za svoje ljudi kruha. Vse toži o slabih časih in ljudje zrejo temni bodočnosti nasproti. Kokot se je vračal domov brez vsakih sredstev ter ga je tolažilo edino to, da ga čaka doma še nekaj prihrankov, katere je poslal še v dobrih časih v domači kraj.

Koncert Pevske zveze

Predzadnjo nedeljo je proslavila Pevska zveza Sattnerjevo 80 letnico s slavnostnim koncertom, ki je obsegal samo njegove skladbe. Začel se je s štirimi iz njegove prve dobe. Kako so zvene! Ne vem, ali je bila pestrejša šolarska »Po zimi iz šole«, ali preiskrena »Pogled v nedolžno oko«, ki je ena naših klasičnih pesmi, ki bo vedno živela, ali bi stavil na prvo mesto živo »Na planinci« s krasnim samospetom. Zvenele so vse tako čisto, pa tako ubrano-rimsko, da jih noben homogen zbor ne bi mogel bolje zapeti. In je kar neverjetno, da so mogli peti tako provizorično zbrani zbori z dežele. In pa ta sveža slikovitost glasov! Vse barve si mogel razbrati, zlate in nepozabni harmoniji. Te pestre barvenosti nam ne morejo nuditi mestni zbori, ker so kakor glasovno, ritmično in dinamično, tudi barvenostno preveč izenačeni.

Za govorom dr. Tomince, ki je veljal jubilarito, je sledila velika kantata »Jeftejeva prisega«, za meš. zbor, bas solo in veliki orkester. Je drzno početje, vzeti v roke tako stvar in jo dati šibkim podeželskim zborom. Je težava v ritmiki (boj, trijole, mena brzine i. dr.), nevarnost v intonaciji in v menjačih se harmonijah, silni dramatik in slednjič v družbi z orkestrom, ki ga zbori gotovo niso vajeni. Ni torej čuda, da smo vsi majali z glavami in se bali za uspeh. Zato pa tudi ni čuda, da je proizvajanje dvorano kar omamilo; kajti odpeli so vse, tudi najlepšo točko boja, tako točno, tako samozvestno, da še danes ne morem tega verjeti, da so bili to res podeželski zbori. Pa kako so ti šli za taktirko, pa v takem številu, krog 300 jih je bilo, ali še kaj čez! Kako je bil varen vsak korak! Res treba je priznati izredno silo taktirke, ki je imel v roki prof. Bajuk, in vzorno disciplino pevcev. Nepozaben ostane za vedno slavo-spev na koncertu boja, ki ga sploh ni mogoče več bolj navdušeno zapeti.

Dramatiko je poglobil in izžrpal do dna p. K. Kolb, ki je prihitel sodelovati iz daljne Virovitice. Odpel je vse solistične partije s tako silo, zasomom in dramatikom, da je šlo nekajkratov kar do mozga. Žal, da izvrstnega pevca nimamo bliže. Pa opozarjamo nanj naše zbere prav posebno.

Za sklep koncerta je sledilo nekaj odlomkov iz oratorija »Assumptio«, in sicer je odpela gospa Bajukova najiskrenejšo arijo za sopran »Preljubi je moj; zapela je iz izredno občutno, usmerjeno bolj na znotraj kot na zunan, kakor pesem to zahteva: priprosto, brez vsake zunanje geste. Njen glas je zelo prožen, zelo jasno barvan in posebno v višini kaj prijetno zveni. Sodelovala je tudi v dvospetu »Zdrava«, ki sta ga zapela z g. Hartmanom. Njegov ton je poln, tu in tam še ne posebej izravnani, a prijetno barvan, obsežen, voluminozen in bi bilo škoda zanj, če bi utonil v zbornem petju; naj se osamosvoji.

Vmes je zanel Hartman še kratek samospjev

>Kdo je ta?, vse z orkestrom. Zaključil pa je koncert sklepni zbor iz oratorija, ki zahteva pa res izredno veliko spretnost od zbora. In četudi je bila »Jeftejeva« že za nami, smo se vendar bali za ta zbor. Pa smo se tudi tukaj varali, kajti vse do konca je šlo gladko, brez kolebanja in se je završilo s prav mogočnim stopnjevanjem, ki je bilo vredno slavljenja. Spremljal je petje pomnoženi orkester dravske divizije, ki je bil ves čas prav izvrsten in vedno primerno diskreten.

Med koncertom so se poklonile slavljenici številne deputacije in mu podarile krasne vence.

Tako je Pevska zveza prav vredno proslavila našega velikega skladatelja, ki so se ga drugi zbori le skromno spominili, ali pa ga sploh prezrili. Imeti je morala velikanske žrtve i zveza sama i peveci, ki so prišli h koncertu celo iz Radovljice. In trudi! Nismo še pozabili velikega monstre-koncerta na dan 8. septembra, nam je že zopet podala nov dokaz izrednega dela in sposobnosti. Zato so nas v srečo zabolele prazne vrste, ki so bile namenjene onim »odoljivcem«, ki ne čutijo krize v žepih. Razen teh je bilo razprodano vse. In če pomislimo po kole-darju, da so imeli zbori po zadnjem koncertu za ta koncert časa kvečjemu 6 do 7 tednov, potem moramo priznati, da so ustvarili čudeza. In to njihovo delo gotovo zasluži, da ga z vso dušo in na ves glas priznamo in ne prezremo njegovega pomena za našo pevsko umetnost. Pred 20 leti je bil za nas glasbeni dogodek prve vrste, ko je naš najboljši zbor pripravil in odpel to veliko delo. Danes ga je častno zmogala dežela z ne baš svojimi najboljšimi zbori. In koliko je časa vmes? Odštejte vojsko z vsemi zlimi posledicami, pa vam ne ostane drugega kot nekaj pičlih let polnih sistematičnega dela vrle Pevske zveze, ki gotovo zasluži vsaj toliko priznanja kot kakšen koncert »sodobnih poskusnikov«, kateremu posvečajo i kritiki i časopisi angleško reklamo in poročilo, delo Pevske zveze pa opravijo z enim »vokom, vrženim čez ramo. Mi smo pa prepričani, da je to delo pravo, trajno in velpomembno za našo širšo kulturo in bo tudi ostalo trajno.

Pr. G.

Cerkveni vestnik

II. Vnanja kongregacija gospodičen pri uršulinkah ima danes popoldne ob 2 shod. Pridite vse. — Odbor.

Križanska moška in mladeniška Marijina družba ima drevi ob šestih redni cerkveni shod v proslavo praznika Brezmadežne. Po govoru darovanje za družbine namene.

Iz društvenega življenja

Ježica. Tukajšnje kat. prosvetno društvo priredi v nedeljo 13. decembra ob 15 in ob 20 v Društvenem domu na Ježici igro »Sv. Elizabeta« v proslavo 700 letnice njene smrti. Vsi vlijudno vabljeni!

Ljubljana

Ka' bo danes

Drama: Ob 18: »Igra o Avguštinu«. Igrajo kat. akademiki. Izven. — Ob 20: »Zapravljeve«. Repriza. Izven.

Opera: Ob 15: »Dežela smehljaja«. Izven. Znižane cene.

Ob 20: »Nikola Šubić Zrinski«. Proslava 100 letnice rojstva Ivana Zajca. Znižane cene.

Kino Vič-Glince: »Pravica do življenja«.

Društveni dom Glince: Ob 8: »Materino srce«, drama.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

KAJ BO JUTRI?

Drama: Zaprtja.

Opera: »Dežela smehljaja«. Red A.

Prosveta Trnovo, društveni dom, Karunova ul. 14: V. prosvetni večer: Baragov večer.

Skiopletni predavanje Ivana Peršuha.

Nočno službo imajo lekarni: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 24 in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

Trganje v členkih

je začetek revmatičnih obolenj. — Lokalno zdravljenje obolenja dela telesa se vrši z obkladki Pistyanskega blata na domu. — Dobiva se v prikladni obliki v drogeriji GREGORIĆ Ljubljana, Prešernova ulica 5.

70 letnico rojstva je 6. decembra praznovala ga. Ana Drogenik roj. Koblar, vdova po t. okr. tajniku Drogeniku, ki je služboval v Postojni. Od vseh njenih dragih ji je ostala le še hčerka-edinka; dva sinova ji je pobrala vojna. Gospa je praznovala svoj jubilej čvrsto duševno in telesno. Blaga žena, ki živi sedaj v Ljubljani, Cesta v Rožno dolino V., naj dožeka še mnogo let čvrsta in zdrava! K njenemu jubileju ji iskreno čestitam. Bog jo živi!

Vstopnice za igranje o Avguštinu, ki jo priredijo kat. akademiki danes 8. decembra ob 6 zvečer v dramskem gledališču, se dobe od 10 dopoldne dalje pri dnevnih blaginji in opernem gledališču.

Prosvetno društvo Trnovo v Ljubljani priredi v sredo 9. decembra v društveni dvorani Karunova ul. 14 V. prosvetni večer. Na programu je Baragov večer. Spored je sledeč: Deklamacija, Društveni orkester, predavanje Ivo Peršuha in sicer ob stoletnici prihoda misijonarja Friderika Barage v Ameriko. Predavanje bodo pojasnjevale številne skiopletne slike. Iz prijaznosti sodeluje tudi na tem prosvetnem večeru Pevski kvintet iz Ljubljane. Vljudo vabimo vse člane in prijatelje društva, da se tega večera udeležijo v čim večjem številu. Odbor.

Alpinski film Durmitor. Predstave za dijaštvo in šole sploh se vrše še v sredo dne 9. in v četrtek dne 10. t. m. vsakokrat ob pol 15 popoldne. Slovensko planinsko društvo opozarja šole, naj si pravočasno preskrbe vstopnice, ker se pozneje film najbrž v Ljubljani ne bo več predvajal.

Vseučiliški prof. dr. A. Gosar bo v sredo 9. t. m. ob 18 v zborniški dvorani univerze predaval o »socioloških in ekonomskih osnovah moderne družbene reforme«.

Simfonični koncert. V petek, dne 18. t. m. koncertira v Ljubljani v veliki Unionski dvorani simfonični orkester Slovenske Filharmonije iz Bratislave. Orkester šteje 65 članov in stoji pod umetniškim vodstvom kapelnika bratčelavske opere g. Zdenka Folprechta. Slovenska Filharmonija napravi koncertno turnejo po Jugoslaviji, v katero je uvrstila tudi ljubljanski koncert 18. t. m. Vstopnice bodo od ponedeljka dalje v predprodaji v Matični knjižarni.

Zimske suknje, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Esperantska proslava. Ljubljanski esperantisti se zelo živahno gibajo. V nedeljo so praznovali desetletnico svojega kluba. O svečani proslavi je izčrpnje poročal že »Slovenski list«. Dopoldne ob 10 se je vršilo v Delavski zbornici slavnostno zborovanje, na katerem so govorili predsednik Herkov, tajnik Kozlevčar, Kralj in mnogi delegati ter gostje. Na slavnostnem zborovanju sta bili izročeni dve lepi diplomi častnega članstva predsedniku Herkovu in profesorju Tavčarju. — Popoldne je bila v Delavski zbornici esperantska razstava, ki je pokazala veliko obsežnost esperantske literature, h kateri so mnogo prispevali tudi slovenski esperantisti. Popoldne se je vršil v hotelu »Miklič« sočanek esperantskih klubov, na katerem so govorili o organizacijskih zadevah.

Kulturni obzornik

Koledar Družbe sv. Mohorja za leto 1932

Do zdaj smo vsako leto morali priznati, da Mohorski koledar po opremi in po vsebini prekaša koledarje drugih družb, ki izdajajo koledar po vzgledu Mohorjeve. Tudi letos moremo ugotoviti isto. Morda drugih koledarjev s efektom, ki je trenuten, učinkuje bolj intenzivno, res pa je, da je stalna vrednost Mohorjevega večja.

Letos je Mohorski koledar dobil novo opremo. Oskrbel jo je Milko Bambič. Oprema letošnjega koledarja nedvomno po umetniški višini prekaša opremo podobnih koledarjev. Slikar je naslovno stran razdelil na križem na štiri polja. V spodnjih dveh je naslikal na eni strani ljubko slovensko vasico s cerkvijo, ki je dvignila glavo preko streh, na drugi starega pastirja z gručo ovac; v gornjih dveh poljih pa je na vsako stran upodobil po enega angela. Od zemlje se kakor kadilo dviga k nebesom molitev, iz angeljskih rok pa kakor zvezdice rosijo na zemljo božje misli. Tako je v preprosti obliki podana globoka ideja: zvezanost neba in zemlje. Tudi notranja oprema je povsem nova. Vsa mesece imajo po dve zaglavji, sliki, ki predstavljata važnejše delo v mesecu, poleg teh slik pa na eni strani spomine znamenitih mož, na drugi strani vremenske prerokbe. Veliko praktičnejša je tudi delitev mesecev na dve polovici, vsaka na eno stran, ker je tako prostor za zapiske poleg vsakega dne meseca. Ob kalendariju so tudi majhne sliče važnejših mesečnih svetnikov, tako da imamo v letošnjem koledarju pravo slovensko pratiko. Ta nova oprema je prav slovenska in umetniška. Za-

Zvečer pa se je vršila v Delavski zbornici esperantska akademija, ki je nadve krasno in svečano uspela.

Na uho povedano vsem, ki slišijo. Prejeli smo: Dne 7. decembra sem se peljal z Magistrovim avtobusom iz St. Vida v Ljubljano. Točno ob 14.13 smo pasirali mitnico. Prav tedaj je pripeljal iz St. Vida tramvaj šte. 24. Kaj se je zgodilo? V avtobus je vstopil mitničar, pregledoval prtljago

ČUDOVITO!

Včeraj se je sesedel na stopnicah nunske cerkve neki mož. Pasanti so mislili, da mu je slabo. Mož je pojasnil, da ga ozeblina tako mučijo, da mora počivati. Neki gospod vzame iz šepa steklenico tinkture in namaže možu noge. Mož se obuje, stopi na noge in vzkligne: Čudovito! Gospod pojasni, da se tinktura zove »Sulfjodal« ter stane 20 Din steklenica (predplačilo), na povzette 30 Din. Pojasni tudi, da enkratno mazanje samo olajša hojo, da pa popolnoma ozdravite, si kupite takoj eno steklenico tinkture »Sulfjodal« pri:

R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška ulica 10a.

potnikov, aktivke je potežkal in vse natančno pregledal, zelo natančno. — In tramvaj? Potniki in prtljaga v tramvaju? Nihče ni stopil tja. Nihče ni pregledal, kaj je tam! To se mnogokrat zgodi! Ali je to prav? Morda bi kdo s tem rad pridobil Sentičane, da bi se vozili s tramvajem, mesto z avtobusom, ki je znatno cenejši. To bo težko! Magister vozi hitreje in ceneje, ko tramvaj. Konkurenca je pa povsod dobra!

Policija in mesarji. Ljubljanska policija neprekinjeno in stalno vrši kontrolo nad mesarji. V zadnjih dnevih je bilo zopet ovadenih nad 10 mesarjev zaradi navijanja cen. Najbrže bodo izročeni sodišču.

Nerodno miklavževanje. Praznovanje praznika sv. Miklavža se ni povsod tako dostojno izvršilo, kakor bi bilo dostojno. Več slučajev je že znanih, ko so se Miklavževanju, seveda pozno v noč, spremenili v vse kaj drugega. Na neki vsehli v Siški je prišla v nedeljo zgodaj jutraj do krvavega pretepa med dvema udeležencema Miklavževanja. V tem pretepu je bil eden zelo ranjen, tako da je ves krvavel. Ko je stražnik med obema pretepačema posredoval, je drugi napadalec še njega sunil z nekakšnim železom v obraz in ga ranil. Temu in takim dogodkom pa seveda ni kriv Miklavž, temveč zopet alkohol.

Iz policijske torbe. Policiji je prijavljen več tatvin. V neki trgovini v Šolskem drevoredu je bila ukradena Franciški Vrbovčevi s Sela v občini Leskovec pri Višnji gori denarnica s 300 dinarji denarja. — Delavec Ludvik Kolman je prijavil tatvino suknjice in hlače v skupni vrednosti 700 Din. — Trgovskemu slugi Adolfu Vizo- višku je neznan tat odpeljal izpred Sedlarjeve trgovine v Linhartovi ulici 800 Din vredno kolo. — Zasebnica Marija Babinšček je prijavila, da je našla v veži hiše Židovska steza 6 tri jopiče, ki so bili najbrže kje ukradeni.

HOTEL TIVOLI

se za danes priporoča!

Prvovrstna vina in lepo renovirani prostori.

Razne nesreče. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela več ponesrečenec. Včeraj dopoldne se je na Karlovski cesti ponesrečil 31 letni Stanko Bitenc z Galjevice 180. Ta je žagal s cirkularko, ko mu je med delom padlo na desno nogo in mu jo poškodovalo. — Drugi ponesrečenec je 4 letni Josko Debevec, sin hišarja iz Pijave gorice. Ta se je včeraj smukal okoli slamozeznice, vtaknil vanjo desno roko in mu je slamozeznica zmečkala prste. — Dne 30. novembra se je ponesrečila 30 letna Franja Spruk, žena posestnika iz Most pri Kamniku. Pri štedilniku se je opekla po levi strani telesa. V bolnišnico pa je prišla šele včeraj. — 3 letni Ludovik Vadnjak, sin poštnega služitelja iz Smartna pri Litiji, se je včeraj z ostrim predmetom dregnil v levo oko. — V soboto se je ponesrečil 46 letni hlapec Janez Klančar iz Laništa pri Grosupljem. Domači konj ga je brcnil v glavo in ga težko poškodoval. — Vsi ponesrečeni se zdravijo v ljubljanski bolnišnici.

Kemično čisti obleke Šimenc, Kolodvorska ulica 8.

Za vsako ceno

prodaja od danes naprej manufakturno blago, rokavice, nogavice itd.

Commerce d. d., Tavčarjeva ul. 2, prvo nadstr.

dovoljiti mora vsakogar, kdor ima kaj čuta. Menda nekateri z dosedanjim opremo niso bili zadovoljni. Takim tudi z novo najbrž ne bo ustreženo. Gotovo pa je, da je ta oprema lepa, preprosta, a učinkovita, pristno slovenska in ni prisiljeno »umetniška«. — Zdravemu slovenskemu čutu bo ugajala.

Kakor po opremi, je Mohorski koledar zanimiv po vsebini. Koledar mora biti prava ljudska čitanka. Koledar ni le za en teden ali mesec, je za dvajset mesecev, za vse leto. Zato mora biti tudi njegova vsebina ne enodnevniška, ampak trajne vrednosti. Zlasti v koledarju se spozna močna roka izkušnega urednika po tem, kakšne članke je dal napisati za koledar. V Mohorskem koledarju so vsi članki ne le za danes, ampak tudi za jutri in za popotniki, nič ni zabavnega, enodnevniškega blaga, vsi članki so tehtni in globoki. Urednik koledarja je boljševiden, odkriva njega pravi obraz in podoba. Iz sodobnosti so vzeti problemi, ki jih obravnavajo članki: O sodobni splošni krizi, Indija in indijsko vprašanje, Beseda o izseljeništvu (!), Zablode v sodobnem gospodarstvu. Le prekratek je Koblarjev pregled našega slovstva, tako lep. Posebej in s posebnim poudarkom naj omenim članek o Slovenski Krajini, kamor je letos Mohorjeva družba poslala toliko svojih knjig in storila s tem veliko slovensko narodno dolžnost med tamošnjimi Slovenci, ki so šele tako kratke čas združeni z materjo Slovenijo. Pod slovenski rodni krov so se vrnili tudi Belokranjci, katerim je Koledar zaklinal vriskajoč pozdrav. Vse premalo se zavedamo, kaj imamo sedaj z združenjo Slovenijo, o kateri smo sanjali celo stoletje in jo končno vsaj deloma dosegli. Bela Krajina, pozdravljena! Spominjali se bomo tistih, ki so delali za priključitev, ne bomo pa pozabili tudi onih Slovencev, ki so molčali v odločilnem trenutku. — Če omenim še leposlovje (Fatur: Desetnica, Magajna: Ujetnik) in neka-

krajših člankov (o ljudskem štetju, Smrtna žetev, Letopis), sem izčrpal vsebino letošnjega koledarja.

Končna sodba o letošnjem Mohorskem koledarju more biti samo pozitivna. Je to prava ljudska čitanka dostojne višine in tehtne, trajne vsebine. S. V.

Med nebom in zemljo

Spisal Fr. Tersegav.

Letošnja dopolnilna knjiga Mohorjeve.

Ko sem odprl Tersegavovo knjigo, sem pričakoval, da me pisatelj popelje v zanimivo duševno življenje sv. Tereze Avilske. Mislil sem, da bom priča njenih notranjih bojev in izkušenj, doživljaj zanos in stiske njenega srca, strmel v globine njegove uma. Toda podoba svetnice se tik do konca branja nikjer ne prikaže očem. Le tu pa tam se bežno zasveti črta njene bogate osebnosti. Tersegavov spis se ne more imenovati življenjepis sv. Tereze Avilske, temveč le uvod v njen življenjepis.

Knjiga je pestra in natančna slika njene dobe, iz nje spoznamo duševno okolico, v kateri je ta velika žena živela in se borila. Vsi problemi, ki so razvneli in gibali tedanje človeštvo, stopajo jasno in živo pred našega duha. Vživljamo se v turško nevarnost tistih časov in spoznavamo, kako so trepetali sodobniki za obstankom krščanske civilizacije. Naš pogled gre čez oceane, kjer se v Ameriki odkrivajo istočasno prostrane, silne dežele, od koder se zliva neizmerno bogastvo v Evropo. Španija, tedaj prava veselela na svetu, se bori z Anglijo za prvenstvo na morju in doživlja katastrofo, iz katere se ne bo nikdar več dvignila. Homatije sledijo v Nemčiji, posvetni knezi se koljejo zaradi krive vere, ki jo oznanja Martin Luter. Večina nemških dežel je že odpadla od Rima, kjer drže Laht upravo osrednje Cerkve v svojih rokah. Krivi verski nauki se širijo tudi na Francoskem, v Švici, na Ho-

Maribor

Dr. Piriemer se ni sam javil

Graška policija ga je izsledila in aretirala

Maribor, 7. decembra.

O aretaciji dr. Piriemerja v Gradcu smo izvedeli od avtentične strani naslednje podrobnosti: Dr. Piriemer se ni sam prijavil avstrijskim oblastem, ampak je došel v Gradec na skrivaj in maskiran. Imel je umetno brado in brke. Tako je

menil, da ga preoblečenega in maskiranega nihče ne bo spoznal. Kljub temu pa so ga nekatere osebe spoznale ter prijavile njegov prihod policiji, ki je nato odredila aretacijo.

Dr. Piriemer se nahaja sedaj v zaporih deželnega sodišča v Gradcu.

Miklavž - živa baklja

Poseledice objestnih šal.

O težki nesreči, katero je zakrivila pri Sveti Marjeti ob Peanici na Miklavževu neumestna objestna šala, smo poročali že v »Slovenskem listu«. Izvedeli smo še naslednje podrobnosti o tem žalostnem dogodku: 24letni Ivan Coh iz Ložan pri Sv. Marjeti je igral v soboto zvečer po starodavnem običaju Miklavža ter hodil z družbo »parke-ljev« po hišah. Take prilike radi porablja fantje za raznovrstne šale, ki so naperjene posebno proti Miklavžu in tako šalo si je zamislil tudi neki vničar iz Ložanah. Ko je došel Miklavž do hiše, je vzel vničar v usta dober požirek petroleja ter ga brizgnil na dolgo Miklavževo brado iz prediva, obenem pa pritaknil gorečo vžgalico. Brada je bila v hipu v ognju, plameni so sžgali navzgor ter objeli Miklavževo glavo. Zgorela je najprej brada in brki, potem škofovska kapa in nazadnje še lasje. Vse to se je zgodilo v hipu, še predno je prestrašeni Miklavž se prav zavedel ter strgal gorečo predvico z obraza. Da ni bilo nagle pomoči drugih ljudi, bi bil Miklavž prav gotovo zgorel liki baklja pri živem telesu. Navzoči so pogasili s cunjami ogenj ter rešili Cohja iz smrtnih nevarnosti. Zadolbil pa je vesele tako hude opeklino, da so ga morali še ponoči naložiti na voz ter prepeljati v mariborsko bolnišnico. Ima ožgan ves obraz in glavo in le sreči je pripisati, da ni izgubil radi objestne šale vida. Zadeva z gorečim Miklavžom je vzbudila po celi okolici umevno razburjenje ter bo imela svoj odmev še pred sodiščem.

Danes praznik katoliškega dijaštva! Dopoldne ob 10 zborovanje katoliškega dijaštva v dvorani Zdravne gospodarske banke, ob 8 zvečer akademija istolam. Mislimo, da je dolžnost katoliškega občinstva, da z udeležbo pokaže sočustvanje z našim dijaštvom.

Konstituiranje odsekov občinskega sveta. Po zadnji seji mariborskega občinskega sveta, o kateri smo poročali v nedeljski številki, so se sestali posamezni odseki ter se konstituirali sledeče: I. odsek: predsednik dr. Pavel Strmšek kot pravni in personalni referent; II. odsek: predsednik Golouh, namestnik dr. Strmšek; III. odsek: predsednik Tumpelj, namestnik inž. Jelenc; IV. odsek: predsednik Sabothy, namestnik Peric; V. odsek: ostane predsednik Murko, namestnik Oset. Disciplinarni odsek: predsednik dr. Müller, namestnik dr. Rapotec. Tržni odsek: predsednik Golouh.

Novi banovinski zdravnik v Mariboru. Z včerajšnjim dnem je prevzel poole banovinskega zdravnika za združeno zdravstveno občino Maribor levi breg dr. Alojzij Turšič, novoimenovani banovinski zdravnik. Za občinske reveže in uboge ordinira na Aleksandrovi cesti 35.

Mariborski lovci obhajajo jubilej. Slovensko lovsko društvo, podružnica v Mariboru, slavi v četrtek dne 10. t. m. ob 20 v lovski sobi hotela »Orel« desetletnico svojega obstoja s kratko slavnostno sejo ter prijateljskim lovskim večerom, na katerem se bo prikazoval tudi film iz domačega lovškega življenja. Mariborečki in okoliški lovci vabljeno. Posebna vabila se ne bodo razpisovala.

Katehetski sestanek bo v četrtek dne 10. t. m. ob pol 16 na Koroski cesti 1. Govor bo o »Ponazorovanju veroučne snovi«. Gospodje katehetje iz Maribora in okolice se vljudo vabijo.

Usodna poledica. V Radvanju se je težko ponesrečil 41 letni železničar Jurij Krepelj. Na zeledelem potu mu je zdrsnilo ter si je težko poškodoval desno nogo, ter so ga morali prepeljati v mariborsko splošno bolnišnico.

Ljudsko gibanje v novembru. Prirastek novih mladih meščanov našega mesta znaša v novembru 75 in sicer 44 moškega in 31 ženskega spola. V istem času se je poselilo na potu v večnost od nas 48 oseb, 22 moških in 26 žen. Poročilo se je v preteklem mesecu 35 parov.

Blagajniške ključke je pozabil nepoznan go-spod v trafiki in trgovini Niefergal na Glavnem trgu št. 1. Dobi jih nazaj istotam.

Akademski kongregacija ima v sredo zvečer v Alojzijeve kapeli ob običajni uri redni se-stanek. Sodali obvezno!

Težka nezgoda ruskega učitelja. Včeraj se je v Mariboru težko ponesrečil učitelj ruskega za-voda na gradu Hrastovec pri Sv. Lenartu v Slov-goricah gosp. Jurij Ramert. Na ledenih tleh mu je zdrnilo ter si je pri padcu zlomil desno roko. Prepeljan je bil na zdravljenje v splošno bolnišnico.

Rabite nageljne, vence, šopke, kličite te-lefon 27-66 Vrtnarstvo — Jemec — Maribor.

Radio aparate in sestavne dele, zvočnike, žarnice, drobni material, po nizkih cenah dobite v zadruzi Radio-Maribor, Miklošičeva 2.

V Mariboru pod Veliko kavarno, Glavni trg 1, dobili veliko izbero cene manufakture in o-dej. Oglejte si pred nakupovanjem pri Gašeku

Celje

Zborovanje celjskega učiteljskega društva. Celjsko učiteljsko društvo je priredilo 5. decembra drugo redno zborovanje. Udeležba priča o homo-genosti društva in zavednosti članstva. Na zborova-nju se je obravnavalo pereče stanovanjsko vpraša-nje, ker pobira država na mnogih krajih na kmetih od upraviteljev večjo stanarino, kakor jo dobiva, dasi bi dobil čisto cenejše stanovanje. Nadalje se je razpravljalo o Šolski Matici. Sledilo je zelo zani-mivo predavanje g. dr. Tume o Tolstoju kot vzgo-jitelju. Na sporedu je bil še pogovor o političnih razredih, v glavnem pa bo ta točka predmet pri-hodnjega zborovanja meseca februarja.

Smrtna kosa. V nedeljo je umrl v javni bol-nišnici v starosti 29 let Hočevar Ivan, ševčar od Sv. Magdalene v občini St. Pavel pri Preboldu. Isti dan je zatisnil svoje oči tudi v bolnišnici 5 letni Franc Deželak, sin malega posestnika iz Vodje v občini Kalobje.

Kam pa danes popoldne? Upajmo, da se bomo videli v veliki dvorani Ljudskega doma, kjer priredi ob pol 4 djaška organizacija »Svite« slavnostno akademijo s skrbno izbranim in dobro pri-pravljenim eporedom v čast Breznadežni, svoji za-vetnici in materi. Kdor ima še kaj razumevanja za idealno stremeljenje in delo vanje, naj ne zamudi da-našnje akademije. Cene prostorov so zelo zmerne in namenjene za kritje stroškov.

Krekova družina priredi v nedeljo 13. de-cembra ob pol 4 popoldne v veliki dvorani Ljud-skega doma veselico v 4 dejanjih »Strie v topli-čah«. Med odmori svira društveni tamburaški zbor. Predprodaja vstopnic v Slomškovi listovni zadru-gi poleg Marijine cerkve, na dan predstave pa od 9 do 12 in od 2 naprej pri blaginji pred vhom v dvorano.

V 24 urah damske plačice po meri

iz ravno doselega najfinejšega modnega blaga po namizni ceni. Za prvovrstno delo jamčimo.

FR. MEŠKO, Celje, Aleksandrova ulica 3

Seja okoliške občine. Novi župan Vinko Ku-kovec se priporoča za zaupanje. Obenem se je prav iskreno zahvalil bivšemu županu g. Mihelčiču, ki je vodil občino tako vzorno in z izredno marli-vostjo. Nato se je razpravljalo v tajni seji o oddaji službe pomožnega uradnika. Pri glasovanju po li-stih je bilo oddano meo g. Drobnetu. Nato je bilo odobreno nekaj podpor za dobrodelne namene in nekaj nagrad za nadurno delo ob času volitev. V domovinsko zvezo so bili sprejeti: Jurij Plahuta, Javornik Jakob, Skočir Andrej, Knez Ivan, Brinovar Neža, Planinc Marija, Pišek Jožef, Medved Jakob, Grlic Antonija, Goršek Martin, Točaj Marija in Skam-nen Jožeta; odklonjenih je bilo šest prostojen. Z iz-zirom na tolmačenje zakona komandanta dravake di-vizije glede tega, da bi morala plačati okoliška ob-čina Ograjensku Karlu, pristojnemu v Vel. Pirešič-co, oziroma njegovi ženi podporo za čas orožnih vaj, se bo pritožila občina na bansko upravo. Glede od-loka banske uprave zaradi Kričkovskega lovišča se bo vložila tožba na upravno sodišče v Celju. Pri volitvah v davčni odbor so bili izvoljeni: Kukevec, Pečuh in Golob, za namestnike Novak, Brumea in Dorn, za načelnika stavbnega odseka Nerad, za na-čelnika finančnega odseka dr. Laznik, v šolski od-bor na novo dr. Laznik in Pečuh, za občinskega blaginjaka Cvetličič.

landskem, na Češkem. Največja država na severu Evrope, Anglija, se odtrga od papeža. Po vsej Ev-ropi se vrše kruti verski boji, kri teče v potokih. Živimo v prelomu dveh razdobj. Srednji vek se ruši, nove struje umetnosti, filozofije in znanstva silijo na plan. Novi duševni pokret, ki se zove re-nesansa, se obrne s čašom odločno proti Cerkvi. Ves politični, verski in moralni red sveta se tresi v svojih temeljih.

V teh razburkanih časih rastejo iz naročja Cerkve silni ljudje. Ignacij Lojolski ustanavlja svoj nepremakljivi jezuitski red in se vrže v borbo proti luteranstvu, kalvinizmu in anglikanstvu. Vesoljni cerkveni zbor v Trentu prenavlja organizem kato-liške Cerkve, na papežev prestol stopajo odločni in močni možje, v vseh deželah se obujajo Cerkvi svetniki.

Zakaj popisuje Tersegav te stvari? Ker so bili to problemi, ki so prevzemali vse duhove tiste dobe. Z njimi, se je bavila tudi Terezijska Avilska, njim je posvetila svoje najboljšie sile. Globoko-umna žena je bila v stalnem stiku s političnim, kulturnimi in verskimi vprašanji svojega časa. Kdor ne pozna dobe, v kateri je rasla in delovala, ne more razumeti ne njene osebnosti ne pravilno oceniti njene zgodovinskega pomena. Da bi nam postala podoba svetnice jasna v vseh polankostih, je pisatelj napisal ta uvod v njen življenjepis. To je čisto nov način dela, v slovenskem jeziku ni-mamo še takega »življenja svetnikov«. Zato je nu-jno potrebno, da Tersegav svoj spis nadaljuje, če-prav bi morala iziti še dva zvezka o sv. Terezijski Avilski.

Da bo delo dobro, nam dokazuje jasno že uvod, kjer je na skopem prostoru nagromadenih toliko dogodkov, problemov in zanimivih vidikov, kolikor jih nisem še dolgo bral na 100 straneh majhne knjižice. Vsakemu svetujem: Preberite jo! Dr. B.

Naše izselništvo

Dasi je izseljenška nedelja že minila, prosim, sprejmite vendar še nekaj misli o našem izseljenstvu, — misli, ki jih je vzbudila ravno izseljenška nedelja.

1. Zelo razveseljivo je, da se je vzbudilo tako zanimanje in zavzemanje za naše izseljence in izseljeniško vprašanje. Vendar se je razmajalo! Dolgo se ni hotelo, zdaj pa se je pošteno. Škofje jim pišejo, po vseh cerkvah se o njih pridiga, župniki jim pišejo, domači jim pišejo, časniki o njih pišejo in prinašajo njih slike. Vsa slovenska javnost se je razgibala in zavzela zanje. Malo kasno je, — pa vendar je. Zelo razveseljivo — in gotovo njim v veliko veselje in tolažbo.

2. Kadar navajate številke o izseljencih, treba — ako hočemo imeti prave pojme o njih številu — ločiti odrasle od otrok. Ako pišete, da je v Nemčiji danes še kakih 30.000 Slovencev, pa bi mislili, da so se vsi ti tja preselili, bi bila to velika zmeta. Koliko se jih je v vseh letih tja izselilo, tega nihče ne more dognati. Kajti mnogo jih že krije nemška zemlja, precej jih je po vojski doma ostalo, dokaj se jih izselilo tudi v sosedne dežele. Danes je v Nemčiji še kakih 4000 mož. In ker so skoraj vsi poženjeni — fanta na Nemškem že redkokaterga dobite — je tudi približno toliko žen. Seveda je tudi že mnogo vdov in vdovcev. Kvečjemu 30.000 jih je z otroki, ki so v Nemčiji rojeni ali vsaj vzgojeni. Če pa te smemo med Slovence šteti, je nekoliko dvomljivo. Krvi so pač slovenske, državljanstva večinoma tudi jugoslovanskega, — a za slovenstvo so zgubljeni. Vseh bin ja auch Slovence, nur sprechen kann ich nicht slovenisch — kaj hočete s takimi Slovenci? Da se ne bo kdo vdajal kakim iluzijam, moram povedati bridko resnico — kaj bi sami sebe slepili! — da te otroke slovenstvu ohraniti, je vsak trud zastoj. Drugeje je po drugih deželah, kamor so naši ljudje šele nedavno prišli in kjer so otroci večinoma še nedorasli. Tam, da, tam se da veliko narediti in rešiti. Na Nemškem pa je v tem oziru že večinoma zamujeno. Mnogi otroci slovenskih staršev so že poročni in imajo že svoje otroke, ki bodo komaj še vedeli, odkod so prišli njih dedje. Je še vedno nekaj malih otrok — in hvale vredno je, ako se ti poučujejo v slovenski besedi in pesni — za kar se je posebno g. Tensundern v Gladbecku veliko trudil. Vsi otroci, ki se radi učijo slovenščine in hodijo k slovenskim prireditvam, so dobrega duha. Pokvarjeni fantje in dekleta za slovensko družbo ne marajo. Trajno pa se otroci slovenstvu ohraniti ne morejo. Moč asimilacije na tamošnje razmere in s tem pomembnejša je prevelika, da bi se ji mogel kdo trajno upirati. Ko bi vsaj starši hoteli s svojimi otroki slovensko govoriti! Jaz sem jih v tem oziru avaril in učil, — pa sem prišel tudi že prepozno. Eno samo hišo sem našel, kjer je oče trdo zahteval: Na cesti nemško, v hiši samo slovensko! In tam so znali otroci dobro slovensko. Sicer pa tudi starši ne morejo pomembnejša prepričati. Dobri Breznikar v Hochheide, ki je še danes po več ko 25 letih v Nemčiji Slovence od nog do glave, ima nemško družino. Ko je šel v vojsko, je pustil slovensko, ko je prišel nazaj, je našel vse nemško. Tako mi je sam rad pripovedoval. Glavno je, da so otroci dobrega duha in poštenega življenja. In ker materinščina k temu veliko pripomore — zato nemški duhovniki tako pospešujejo slovenščino — zato naj se slovenščina goji, kar se najbolj more! Tako v Nemčiji, tako in še bolj pa po deželah, kjer je še več mladega zaroda, — četudi potujenja pri onih, ki v tujini ostanejo, ne bo mogoče zabraniti.

3. Pravite, da je v Westfaliji okrog 60 slovenskih naselbin. Še več jih je. Jaz sam sem slovensko pošto službo opravljal v 60 raznih cerkvah in kapelah. Na prav male naselbine pa nisem šel, ker je bilo nemogoče. Ko bi šli vse slovenske kolonije ali župnije, kjer so raztreseni slovenski drobci, bi jih bilo vsaj sto. In to je ravno, kar duhovnikovo delo tako otežuje. Kam naj pa grem, — sem se vpraševal, — če grem na en kraj, pa na 99 drugih nisem! In kdaj pridem zopet naokoli! Kako vse drugače bi se dalo delati, ko bi imel ljudi skupaj! — Zato je pa pri izseljevanju — ako se po tem zastoju zopet odpre — najvažnejše to, da se, če mogoče, tok izseljevanja napelje na en kraj. Seveda ko bi si ljudje dali svetovati in se voditi! Toda — naj se mi ne zameri primera! — kakor gre živina instinktivno tja, kjer je najboljša paša, tako gre navadno tudi izseljenec tja, kjer pač dobi delo in zaslužek, ne oziraje se dosti na to, ali bodo s svojimi rojaki skupaj ali ne. Tudi je res težko ali celo nemogoče, vse na en kraj spraviti, ker vsi ne dobijo na enem mestu dela. Vendar naj se vsaj skuša, kolikor najbolj mogoče, ljudi skupaj spraviti in držati. Tisti, ki živijo ločeni od drugih rojakov, so narodno pa tudi versko navadno popolnoma zgubljeni.

4. Pišete (v »Ilustriranem Slovencecu«), da bi bilo potrebnih v Nemčiji par agilnih slovenskih duhovnikov. Da, ko sem bil prvič začasno med njimi, sem jim rekel: Deset bi jih potrebovali; a deset že jih ne upam dobiti, enega bom pa že dobil. A tudi tega nisem dobil. — Zdaj pa je tako: Potreben bi že bil v Nemčiji eden ali več, — toda še bolj so jih potrebne druge dežele, kjer so se našli ljudje naselili bolj v novem času. Nemško naši ljudje že znajo, toliko da lahko svojim verskim dolžnostim zadostijo — če gre eden med nje za veliko nočni čas, za silo zadostuje — francosko, angleško in špansko pa ne bodo tako kmalu znali. Najbolj potrebuje slovenskih duhovnikov Argentina. Pa tudi Brazilija in druge države Južne Amerike, Čile i. dr., in Kanada. Brigati se za naše izseljence bi morala biti prva naša misijonska dolžnost. Tudi na Francoskem bi bil že kateri potreben. Blagopokojni goriški nadškof Se de j se je obrnil name, da naj bi ali sam šel ali katerega drugega dobil za Argentino, kjer je toliko Goričanov, ki so brez vsakega duhovnega vodstva. Za Argentino treba znati špansko in človek v letih se težko uči novega jezika. Od takrat dalje iščemo z Rafaelovo družbo duhovnika za Argentino, pa ga še nismo dobili. Ob mrtvaškem odru goriškega nadškofa prosim tukaj še enkrat javno, naj bi se vendar kak mlajši gospod zgledal za Argentino, da se nadškofu, vsaj mrtvemu, ta želja izpolni, ko se živemu ni! Če bi jih bilo za Nemčijo treba deset, bi jih bilo za Argentino treba dvajset. Pa da bi bil vsaj eden! Seveda ni bilo dolej krivo temu toliko pomanjkanje idealizma, kakor pomanjkanje duhovščine. Povsod toliko brezposel-

nih, pri nas pa toliko polja brez delavcev! Pa vendar mislim — če smem to misel zapisati — da bi lažje prestala kaka fara brez kaplana kakor 20.000 rojakov brez vsakega duhovnika. Mislim si moremo, kako ta velika množica ljudi živi, ko domačega jezika gotovo dobro ne razumejo! Že sicer se človek v tujini rad popolnoma zanemari; kaj pa, če so v duhovnem oziru popolnoma zapušteni! Živijo in tudi umirajo večinoma sine lux sine crux... Za kakšnega idealnega duhovnika bi bilo to krasno polje. Župnik Mrkun je v svojem idealizmu pokazal pot, žal se je moral, po razmerah prisiljen, prehitro vrniti. A za njim se ni oglasil še nihče. Naj bi se vendar odločil vsaj en mlajši duhovnik za to apostolsko pot! Saj je za vsakega duhovnika zelo poučno, če gre za nekaj let malo po svetu... Vsi, ki smo bili zunaj, smo tega mnenja. Obzorje in srce se človeku razširi. Če gredo misijonarji med tuje rodove, naj bi šli mi med naš rod! Saj ni treba iti za vedno. Vsak mora vztrajati vsaj tri leta — smo rekli mi med seboj — če dalj, pa seveda še bolje. Potem naj poskusi pa še kak drug! Tako imajo urejeno na Poljskem. Duhovniki se kar vrstijo med seboj. Vsaka škofija mora dati neko določeno število izseljeniških duhovnikov. Ali bi pri nas ne bilo mogoče enako?...

5. Pogled svoj pa moramo obrniti tudi proti jugovzhodu, kjer naši ljudje živijo in garajo po srbskih rudnikih, — versko nič manj, če ne bolj, zanemarjeni kakor po argentinskih plantažah. »Živimo kakor zverine v gozdu,« so mi rekli sami, ko smo bili pred leti tam doli skupaj. Bože mili, kaka edinščina! Z letošnjim Božičem se mora redno pričeti izredna dušnopastirska akcija med temi reveži. Delo med izseljenci je dokaj težavno, časih tudi nevarno; to pa nas ne sme oplašiti, da bi ne storili, kar se pač stori!...

6. Poleg duhovnikov so potrebni izseljenci v tujih državah tudi domači učitelji. Poljaki vzdržujejo za svoje ljudi v tujini celo vrsto učiteljev. Pri meni se je zglasilo par učiteljev in učiteljice, ki bi radi šli za našimi ljudmi v tuj kraj. Toda eksistenca! V tistih letih naša država še ni vzdrževala učiteljev za izseljence. Če je morda danes to že prišlo, naj nam tisti, katerim je to znano, povedo, — potem prosim dotične učiteljice in učitelje kar na pot za našimi ljudmi!

7. Še eno važno vprašanje! Kako je z državljanstvom naših izseljencev? — Če ne mislijo trajno tam ostati, kjer so, potem seveda jim ne kaže državljanstva spreminjati. A če se ne mislijo vrniti domov — kakor večina naših ljudi v Nemčiji ne misli — kako potem? ... Mi nismo radi videli, da bi naši sprejemali nemško državljanstvo, ker smo smatrali, kakor da se s tem nekako izneverjajo domovini. In narodno zavedni tega tudi niso radi storili, češ: kar sem, to ostanem! Manj zavedni pa so sprejemali nemško državljanstvo, ker jim je tako bolj kazalo. Toda boljši narodnjaki so jim šli to za zlo. — Tukaj v Ljubljani pa so bili pri nekem zborovanju te misli: Oni, ki mislijo tam ostati, naj le sprejmejo tamošnje državljanstvo! Zato da država, v kateri delajo, skrbi zanje kakor za svoje! Zaradi tega ostanejo vseeno lahko dobri Slovenci. Ameriški Slovenci so skoro vsi ameriški državljani, a zaradi tega nič manj Slovenci. In res! Ko bi bili naši možje nemški državljani, bi vojni invalidi, vdove in sirote dobivali nemško preskrbno; tako pa z vsemi prošnjami za vojne vdove nismo dosegli nič. In tudi v sedanji krizi bi se jim boljše godilo, kakor če so zapisani še vedno za tujce.

8. Končno še jezikovno pripombo! Emigrant je po naše izseljenec in izseljenik. Torej izseljeniško ali izseljenško vprašanje in izseljeniška ali izseljenška nedelja. Izseljenštvo ali izseljenstvo. Obe obliki sta pa malo nerodni. Mislim, da je pravilna — četudi doslej nerabljena — tudi krajša in pripravnější oblika izselnik (ne od »izseljenec«, ampak od »izselil sec«). Torej tudi: izselništvo, izselniška nedelja in izselniško vprašanje.

Hvala Bogu, da se je izselniško vprašanje tako razgibalo! Zanimanja za izseljnike je že nekaj. Za zanimanjem naj pride pa še dejanska pomoč, kolikor jim je nuditi moremo!

J. Kalan.

»Snoči sem pri kegljanju dobil prvo nagrado.«
»Tako? Drugi so mi povedali, da si dobil četrt.«

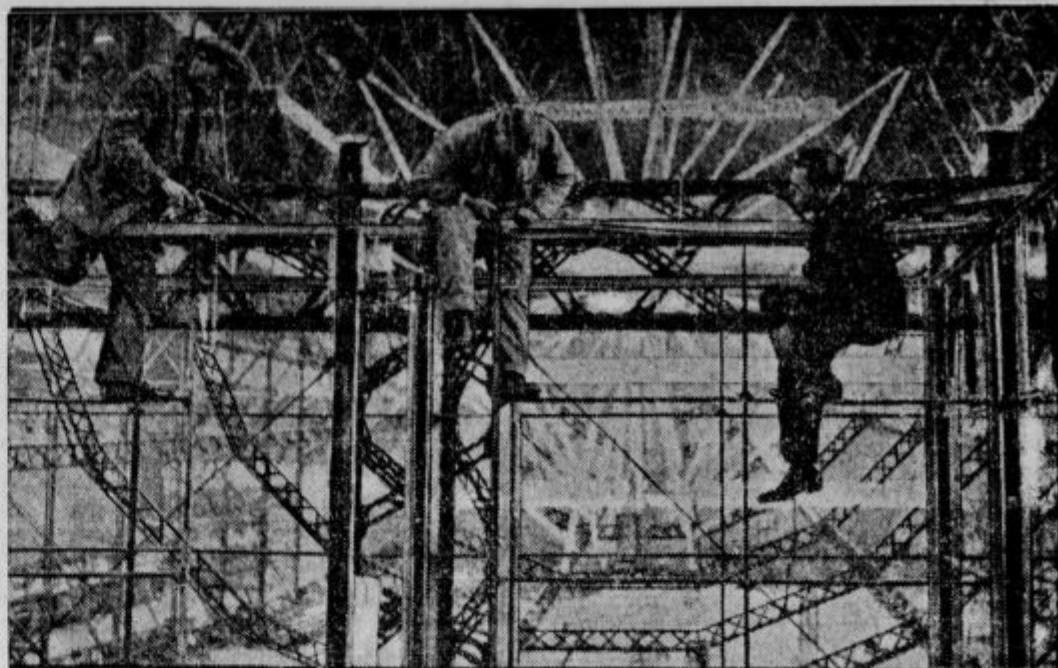
»Res je, četrt; ampak ta je bila prva v mojem življenju.«

Sodnik: »Kaj vas ni sraml! Tako star in krade radio aparate?«

Obtožene: »Oprostite, gospod sodnik. Ko sem bil mlad, jih še ni bilo.«

»Kajenje vam gotovo ne škoduje, gospod, — saj dovolite?« se je obrnil na pol dorasle mladenič v vlaku do starejšega človeka.

»Meni ne — vam pa prav gotovo!«

Konec angleškega zračnega velikan. V angleškem mestu Cardington so pred par dnevi demontirali zračno ladjo »R 100« in jo prodali kot staro železo. Po strašni katastrofi, ki je lansko leto na Francoskem zadela ladjo »R 101«, je angleška vlada sklenila, da ne bo več gradila teh zračnih orjakov, češ, da nimajo praktične vrednosti.

V mestu blaznih

Nekoliko čudno zveni morda ta naslov, — toda resnica je, da eksistira mesto, v katerem tvorijo večino umobolnih, ki pa niso zaprti, ampak se morejo popolnoma svobodno gibati in udeleževati. To mesto je Gheel v Belgiji, ki šteje 3000 takih nesrečnežev. Ti živijo med zdravim prebivalstvom, opravljajo lažja dela in pokojno mesto in lepa okolica blagodejno vplivata nanje, tako, da slučajni popolnega ozdravljenja niso redki.

Mesto Gheel je že nekaj sto let sem zbirališče umobolnih, kateri »romajo« semkaj, ne da bi se sami zavedali, h grobu sv. Dimfe, belgijske svetnice, patrone umobolnih.

Dosihmal pa ima mesto Gheel svoj tradicijski pomen. Zdravi prebivalci zelo skrbijo ter se brigajo za bolne. Iz njihove srede so izšli najboljši poznavalci duševnih bolezni.

Neki obiskovalec pripoveduje o svojih vtisih, ki jih je dobil v tem mestu, tako-le: »Obstopile so me čudne postave, v starih oblekah, ki so zmedeno govorile ali v francoskem ali flamskem jeziku ali pa mrmrale nerazumljive besede. Med njimi sem uzel ljudi z izma-

ličnimi telesi in udi — pretresljivi sad staršev-alkoholikov. Sleherni teh degeneriranih nesrečnežev more biti živ opomin za druge.

Vse mesto naredi prav svojski vtis na obiskovalca. Bedneži se sprehajajo po mestu in radi ogovarjajo človeka. Neka žena mi je po vsej sili hotela dati par novcev. Ko sem se branil, je mislila, da zato ne maram vzeti, ker je premalo in je pridejala še par novcev. Na vratih nekaterih hiš je napis: dom blaznega.

Prava senzacija v tem mestu pa je razstava slik, ki so jih izgotovili ti ljudje. Obiskovalec se zelo začudi. Slike, kar tiče kompozicije, risbe ter kolorita izkazujejo visoko tehniko in smelo bi se te slike moge uvrstiti med dela najboljših učencev današnjih akademij lepih umetnosti. Značilno je tudi to, da razne kubistične forme še niso našle vslopa v njih ateljeje. Sicer bi pa gost zastoj iskal znakov blaznosti na teh slikah. Samoobsebi, pa se vzbuja vprašanje, kje so meje med normalnim in nenormalnim. Če bi blaznež videl umetnine nekaterih današnjih »artistov«, ali bi jih ne imel za neumnost? In kdo bi imel v tem prav?

»Junaki zraka« je najnovejši film, ki je posnetek arktičnih poletov zrakoplova »Los Angeles« in je vsled svojih izrednih posnetkov severnih ledenih pokrajin najveličastnejši prirodni film, ki ga bodo dajali v vseli šolah.

Žrtve alkohola

Boljševiki so proglasili že pred leti, da je alkoholizem »prokleta dedščina neblage preteklosti«, posledica kapitalističnih socialnih razmer. — Delavec pije, — so govorili komunistični veljaki, — ker ne more na drug način pozabiti, da je do smrti zaslužjen po kapitalistu. V socialistični deželi bodo shajali svobodni delavci brez vsakih mamil. Navdušeno bodo gradili socializem, ne da bi se spomnili žganja.

Žalibog je ovrglo življenje komunistične

teorije tudi na tem področju. Nasprotno poročajo uradni in zasebni opazovalci o nezastljanem pijančevanju, ki presega vse nekdanje slike. Posamezni pisatelji tudi namigavajo, da je alkoholizem posledica komunističnega pritiska, ki ne trpi nobenega neodvisnega prosvetnega gibanja. Vsekakor so morali sovjeti otvoriti več strokovnih bolnišnic za alkoholike. »Svobodni delavci« pijejo, ne da bi utegnili visoki komunistični nauki jih odvaditi pijače. »Narkodispanzer, t. j. brezplačen ambulatorij za narkotike (mamila), je namenjen poleg pijancev tudi kadilcem, morfinistom itd. Zdravniki se poslužujejo najrazličnejših sredstev: električnega obsevanja, vbizgavanja (injekcij) in hipnoze. Navadno uspeva zdravnik do 10 ali več bolnikov skupaj in jim potem skuša vcepiti mržnjo do pijače. Sovjetski narkodispanzerji obstojijo sedaj šele po večjih mestih, vsekakor pa pomenijo zanimiv začetek smotrenega pobiranja alkoholizma.

Zveza katol. zdravnikov

Ze večkrat so posamezni katoliški zdravniki dvignili svoj glas k raznim perečim vprašanjem sodobnosti. Mislimo samo na strošno padanje rojstev, na zločinsko propagando za odpravo plodu itd. Ti glasovi so bili »samljeni in zato se je vedno poudarjala potreba stanovske organizacije katoliških zdravnikov, ki bi k takim problemom nastopila v javnosti in bi se njen glas moral vpoštevati. Tako organizacijo so nedavno ustanovili na Madjarskem. Pristopili so mnogi vseučiliški profesorji, specialisti, stari zdravniki z dolgoletno prakso, zdravniki iz bolnic in sanatorijev. Organizacija se bo posvetila predvsem proučevanju medicinsko-socialnih problemov v zvezi s katoliškimi nauki in moraliko in končno bo nadzorovala in vodila vzgojo medicincev. Pokroviteljstvo nad organizacijo so prevzeli kardinal Seredi in škofje.

Japonska dekleta, ki odhajajo na bojišče, da se posvetijo negi ranjencev, blagoslovlja pred odhodom japonski žrec.

Dnevna kronika

Smrtno ponesrečen železničar

Ljubljana, 7. decembra.

Davi na vsežgodaj se je pripetila pri Brezovici na tržaški progi železniška nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev pridnega in marljivega železničarja. Smrtno se je ponesrečil 33letni Ivan Mrak, vratar na ljubljanskem glavnem kolodvoru, ki ga je potujoče občinstvo dobro poznalo, ker je vedno izkliceval vlake. Nesreča se je pripetila, kakor domnevajo, takole:

Mrak je stanoval v Notranjih gorah. Davi ob 7 bi moral nastopiti službo na glavnem kolodvoru. Odpravil se je zjutraj proti Brezovici, da bi se s kakšnim vlakom odpeljal proti Ljubljani. Bila je gosta megla in še noč, ko je prišel na progo. V temi, ko ni vlaka prav nič videl, ga je eden od vlakov povozil. Nesreča se je pripetila od 3 do 7 zjutraj. Kateri vlak ga je povozil, je težko reči, kakaj v tem času so vozili po tej progi en tovorni, en brzi vlak, orient-ekspres in spet dva tovorna vlaka. Zjutraj tik pred prihodom osebnega tržaškega vlaka so našli pred postajo Brezovico krvavo in grozno razmesarjeno truplo. Vlak mu je šel čez trebuh in ga nato še kakih 100 metrov vlekel za seboj. V taki razdalji je bila namreč proga okrvavljena.

Orožništvo je davi preiskalo slučaj in je ugotovilo, da gre nedvomno za nesrečo, ter je dalo truplo odpeljati.

Nesreča je vzbudila med železničarji in drugim prebivalstvom globoko sočutje, ker so vsi imeli Mraka radi. Tudi njegovi predstojniki se zelo laksono izražajo o njegovi marljivosti. Ivan Mrak je bil tudi strasten lovec. Bil je čuvaj v lovskih revirih dr. Lukmana. Zapušča ženo. Pokojniku bodi blag spomin!

SMUČARJI!

ŠPORTNIKI!

Predno se odločite za nakup smuči, palice, vezji itd. zahtevajte brezplačni zimsko-sportni cenik od tvrdke

Ivan Šavnik - Kranj
CENE BREZKONKURENČNE!

Ogenj v ljubljanski operi

Ljubljana, 7. decembra.

Nocoj, nekaj minut pred sedmo, je nastal v operi manjši ogenj, o katerem so se raznesle po mestu alarmantne vesti, ki pa so se k sreči izkazale vse za močno pretirane. Nekaj minut pred 7 sta šla operna pevca Samo Magolič in Vinko Sitrnik v poslopije. Iz kleti pod odrom jima je udaril nasproti močan dim in vonj po ognju. O tem sta obvestila nočnega čuvaja, ki je takoj telefoniral po poklicne gasilce.

V vsej naglici je prihitela na lice mesta močna četa policnih gasilcev pod poveljstvom poveljnika Furlana. Gasilci so prihiteli z motorno brigadno in s tremimi vozovi. Ko so gasilci šli v klet, se je razvil že tako silen dim, da jih je hotelo vreči kar nazaj. Gasilci so planili v klet ter sredi največjega dima pogasili, kar je v kleti gorelo, namreč znatne količine pleskarske barve in olja ter star fotelj. V operi delajo namreč sedaj pleskarji. Ogenj je nastal iz neznanih vzrokov. Morda je kdo vrigel v bližino barv kakšen ogorek ali pa je ogenj nastal radi neprevidnosti z lučjo.

Prostor kakor vsa klet je dobro obokana in ni bilo nobene nevarnosti za oder ali poslopije. Ni pa izključeno, da bi utegnili nastati kakšna panika, če bi se bil dogodek pripetil med predstavo in bi občinstvo zavonjalo dim in ogenj. Tako pa k sreči nocoj ni bilo predstave. Škoda je malenkostna. Za slučaj se zanima sedaj tudi policija.

Sortirano vino

iz staroslovnih kletarj križevniškega reda toči in dostavlja na dom

RIO, Šelenburgova ulica

Odkopana monštranca

Maribor, 7. dec.

O obsodbi mojstrskega vlomilca Ivana Magerla, ki je svojočasno dobil častni naslov »Kralj mariborskih vlomilcev«, smo že poročali. Magri je po obsodbi nenadoma priznal vlom v cerkev v Studencih pri Poljčanah, ter izpovedal, da je zakopal monštranco, katero je ukradel iz studenjske cerkve v nekem gozdu pri Poljčanah. Davi se je napotila posebna mariborska sodna komisija iskat zakopano monštranco. V komisiji so bili državni pravdnik Sever, preiskovalni sodnik dr. Grmovšek in zapisnikar Sand. Komisijo je spremljal vlomilec Magerle, katerega sta zvezanega spremljala dva orožnika.

Na postaji Poljčane so iskalci monštrance izstopili ter se pod vodstvom Magerla napotili v bližnji gozd. Izkazalo se je, da je Magerle že sam pozabil kraj, na katerem je zakopal monštranco. Iskalci so tako blodili vse dopoldne po gozdovih ter šele po štiriurnem iskanju prišli slednjič že blizu postaje Slovenska Bistrica. Tu Magerle izjavil, da se mora nabahtati monštranco nekje tu v bližini. Po daljšem brskanju je naletel slednjič zapisnikar na monštranco, ki je molela z enim delom iz zemlje. Najdeni monštranci manjka spodnji del, katerega je vlomilec pustil v cerkvi, ker se mu ni zdel dosti vreden. Monštranco bodo vrnili okradeni cerkvi v Studencih.

Koledar

Torek, 8. decembra: Brezmadežno spočetje Marije Device.

Sreda, 9. decembra: Peter Fourier, škof; Del-fina. — Maj ob 11.17.

Osebnosti

Finančni direktor gospod dr. Povalej Josip odputuje službeno v Belgrad k pretrusu državnega proračuna za leto 1932-33, zato v času od 9. do 15. t. m. ne bo sprejemal strank. Nadomestuje ga pomočnik direktorja g. Špindler Martin.

Novi grobovi

Jože Strle. Na Kodeljevem je umrl posestnik in znani trgovec s suho robo g. Jože Strle v visoki starosti 70 let. Pogreb bo v sredo ob 2 popoldne. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljeni družini naše iskreno sožalje!

Pavle Jeršek se je po večletnem trpljenju preselil v lepše življenje. Pred leti je parkrat na-

stopil kot telovadeec na mednarodnih telovadnih tekmah, kjer si je tudi nakopal bolezen. Pogreb bo danes ob pol 4 popoldne izpred ljubljanske mrtvačnice. Pokoj njegovi duši — preostali naši iskreno sožalje!

† V Sošanju je umrla gospa Marija Kopušar, roj. Scharner. Pogreb bo danes ob 7 zjutraj. Naj počiva v miru! Družini naše sožalje!

† V Ljubljani je umrl pekovski pomočnik g. Ivan Pajk v visoki starosti 81 let. Pogreb bo danes ob 2 popoldne iz deželne bolnišnice. Naj počiva v miru! Zaljubljeni naši sožalje!

VABIMO VAS,
oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Trenchcoate, suknje, obleke perilo i. dr.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

Ostale vesti

— Razpis ustanov trgovca Antona Kolenca v Celju za dijake visokih šol in za dijake srednjih šol za šolsko leto 1931/32. Kuratorji ustanov trgovca Antona Kolenca razpisuje dijaške ustanove za šolsko leto 1931/32. Prednost pri prejemahju štipendij imajo v vsakem primeru taki marljivi potrebni prosilci, ki so s pokojnim gospodom Antonom Kolencom, veletrgovcem v Celju, v sorodstvu ali svaštvu, za njimi domačini iz gornjegrajskega okraja, sicer pa Slovenci sploh, ne glede na spol. Prošnje naj se vložijo izključno pisмено na naslov: »Kuratorji ustanov trgovca Antona Kolenca v roke predsednika dr. Ernesta Kalana, advokata v Celju do 20. decembra 1931. Vpoštevajo se samo pisemne prošnje; osebna intervencija je brezpogojno izključena. Prošnje je napisati na celo polo. V vsaki prošnji je treba navesti naslov, na kateri naj se vrnejo dokumenti in poslije obvestila. Tudi je navesti v prošnji, kam je prosilec pristojen. Prošnje, poslane po pošti, morajo biti zadostno frankirane.

— Kmetijska radio-predavanja. Prvo predavanje je bilo v nedeljo 6. decembra ob 8 zjutraj, a drugo predavanje bo v četrtek, dne 10. decembra, ob 18. uri o temi: kako pripravimo okusno svinjino in dobre klobase, predava s. Izabela Gosak, v nedeljo, dne 13. decembra ob 8 zjutraj predava inšpektor ing. Zidanšek o razvoju živinoreje v Sloveniji po perutstvu.

— Poziv perutinarjem! Člani selekcijskega oddelka za perutinarstvo Kmetijske družbe in perutninarke zadrage v Ljubljani, se pozivljajo, da sporočijo čim prej, najkasneje pa do 12. t. m. številno klavne perutnine, ki je nameravajo odprodati do 20. decembra t. l. Navesti je število, kakovost in ceno. Prijave je poslati na naslov: Kmetijska družba v Ljubljani.

— Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti uređiti delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef vodo izginila zaprtja, ki se kažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. »Franz-Josef grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Lovska sreča. Veterinarski inšpektor v Kranju g. Anton Korošec je bil preteklo soboto in nedeljo na lovu v lovskih revirih g. barona dr. Borna v Trčiču, ki je povabil njega in okrajnega načelnika g. dr. Fr. Ogrina. Ob tej priliki se je g. inšpektorju nasmejalo sreča in ustrelil je dva zelo lepa in velika divja kozla. Naravno je, da g. inšpektorju Korošču prav iz srca čestitamo k njegovi veliki sreči.

— Na sveti večer boste pili čaj. Rum si pripravite sami, esenca Vsa stane Din 6. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

— Obrtni zakon dobite v vseh treh knjigarnah Tiskarne sv. Cirila.

— Božičnice: šest božičnih pesmi za mešani zbor, solo in orgle. Zložil p. Hugolin Sattner, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Part. 20 Din, glasovi 4 Din. Te pesmi so bile nekaj let razprodane, zato so izšle v drugem neizpremenjenem natisu in spadajo brezdvomno med najlepše, kar jih je zložil Sattnerjev genij. Izbrati kar ne moreš, ker je ena lepša od druge. Hvalevredno je, da so izšli tudi posamezni glasovi, da tako izostane neprijetno prepisovanje istih. Ker je bilo po teh krasnih božičnih napevih veliko popraševanje po novem natisu, bodo naši zbori prav radi segli po njih in jih ob skrivnostnih božičnih praznikih lepo izvajali in vsmatli srca vernikov za čiščenje nebeskega Deteta.

Zobozdravnik

dr. Franjo Gruden

se je preselil v Beograd, Pašičeva ul. 7/I. (zraven Terazije) in ordinira od 9—12 in od 3—6 ure.

— Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih, ki ga je napisal naš priznani strokovnjak, umetnostni konservator France Stele, je doslej edina knjiga, ki nam v preprosti besedi in z številnimi podobami odkriva našo preteklost v umetnostnem življenju, od najstarejših časov do danes. Knjiga ima poleg bogatih ilustracij na koncu še mnogo umetniških reprodukcij, da jo s pridom uporabljata vsak, ki ima ljubezen in dobro voljo do naše domaćnosti. Knjiga je tudi najlepše darilo za različne prilike. Stane mehko vezana 50 Din, v izbrani vezavi 60 Din. Založila jo je Nova založba v Ljubljani, Kongresni trg.

— Obledelo obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

— Najcenejša gospodinjstva knjiga je »Pripravljanje mlečne hrane« od St. Humekeve. Vsebuje 103 recepte za pripravljane mlečnih jedil in tri popolne brezmesne jedilnike. Zahtevajte jo po knjigarnah ali pa pri Centralnem mlekarskem društvu v Ljubljani.

Občni zbor treh zadrug v Mozirju za skupne zbornice.

V nedeljo ob 3 popoldne se je v Mozirju v nabito polni sobi gostilne Strmšek v Mozirju vršil redni občni zbor treh zadrug in sicer zadruga mlinarjev in žagarjev, ki šteje 93 članov, rokodelske zadrage in zadrage gostilničarjev. Navzoči so bili načelniki zadrug gg. Brinovšek, Cesar, načelnik Goričar ter tajnika Leopold Goričar in Vajt. Za predsednika izrednega obnega zbora je bil izvoljen g. Cesar Ivan, načelnik Rokodelske zadrage, ki je pozdravil zastopnika Trgovske in obrtne zbornice zborničnega člana Golčarja in g. dr. Koceta ter zastopnika zveze Obrtnih zadrug v Ljubljani gg. Mihelčiča in Šimenca.

Najprej je dobil besedo g. Šimenc, ki je obširno govoril in skušal o tem prepričati poslušalce, o prednostih ločenih zbornic, pri tem pa je tudi kritiziral delo ljubljanske zbornice. Nato sta mu odgovorila g. Golčar Jernej in dr. Kocet. Točko za točko je dobil g. Šimenc na svoja izvajanja odgovor in v objektivni luči je bilo orisano in podano ogromno delo ljubljanske skupne zbornice za obrtniški stan, zlasti za njegovo strokovno naobrazbo in povzdigo. V zelo živahnem, toda lepo in mirno

potekačem zborovanju je končno besedo spregovoril g. Goričar Matija, član Zadruga mlinarjev in žagarjev. V lepih in kratkih besedah je predložil izvajanja vseh predgovornikov in prišel na podlagi tega do zaključka, da za nas v Sloveniji ne more biti merodajno, kako zbornice imajo v Belgradu ali v Zagrebu, ampak da nas naše posebne prilike v dravski banovini silijo, da so vsi gospodarski stanovi in skupni in močni zbornici, ker le na ta način bo mogoče, da bomo kaj dosegli. Ljubljanska zbornica je naša skupna last, ponosni smo nanjo in v interesu vseh gospodarskih krogov, zlasti obrtnikov, je, da to svojo največjo gospodarsko predstavništvo tudi v bodoče obdržimo.

Po kratkem nagovoru je potem g. predsednik Cesar Ivan dal predlog o skupnih zbornicah na glasovanje. Rezultat je bil: vsi navzoči zborovalci, člani vseh treh zadrug so se izrazili soglasno za skupne zbornice.

Tako se je zaključilo to važno in lepo zborovanje, ki jasno dokazuje, da je štajerski obrtništvo v ogromni večini za skupne zbornice. Pomen leži predvsem v tem, da je bil to skupni občni zbor treh obrtniških zadrug in ne mogoče kakšnega društva, ki nima prave legitimacije, da odloča o tem velevažnem vprašanju.

Padec cen v novembru

Narodna banka (odsek za gospodarske študije) objavlja indekse cen za mesec november, ki kaže nadaljnji padec cen. Skupni indeks je popustil v primeri z oktobrom za 0,9 točke. Največji padec pa izkazuje indeks živalskih proizvodov zaradi padca cen prašičev, slanin in zaklani perutnini, dočim so cene jaje narastle. Indeks rastlinskih proizvodov je padel za 0,2 točki, mineralnih pa za 0,3 točke. Indeks industrijskih proizvodov je padel za 0,6 točke. Zaradi nižjih cen opeke, apna, bombažnega predivu in otrobom. Indeks izvoznih predmetov je padel, dočim se je indeks uvoznih predmetov dvignil za 0,3 točke. V posameznih mesecih je indeks cen na debelo izgledal sledeče (1926—100):

	november 1931	oktober 1931	november 1930
rastlinski proizvodi	70,9	71,1	71,4
živalski proizvodi	63,6	66,1	95,1
mineralni proizvodi	73,4	73,7	87,4
industrijski proizvodi	68,7	69,3	74,8
skupni	68,6	69,5	79,2
izvozni	68,2	68,5	79,8
uvozni	66,5	66,2	74,9

Cene na svetovnih tržiščih so tudi v novembru padle po podatkih prof. Irvinga Piskerja. — Edino v Angliji je bil indeks cen višji radi padca funta. Indeks cen je bil v novembru v (oklepajih) podatki za oktober; podlaga so cene v letu 1928 kot 100): severnoameriške Združene države 69,6 (69,3), Anglija 72,0 (69,8), Francija 75,5 (76,1), Nemčija 74,9 (74,9), Italija 67,0 (67,2).

Zadolžitve samouprav

Finančno ministrstvo je sestavilo statistiko samoupravnih posojil po stanju 31. dec. 1930. Iz te statistike je razvidno, da je znašala samoupravna zadolžitve konec omenjenega leta 1543,2 milj. Din. Ta zadolžitve se razdeli sledeče: Belgrad in sedeži banovin 953,3, ostale mestne občine 389,7, kmetijske občine 63,5 in banovine 142,8 milj. Din. Če odštejemo Belgrad od posojil sedežev banovin, znašajo posojila 501,3 milj. Din, dolg Belgrada samega pa 452 milj. Din.

Samoupravna obremenitev v naši banovini znaša 311,9 milj. Din, kar pomenja eno petino vse samoupravne zadolžitve v celi državi. Od celokupne zadolžitve odpada: na banovine 20 posojil, katerih ostanek je znašal 31. dec. 1930 41,6 milj. Din, na Ljubljano 54 posojil v znesku 148,2, na ostala mesta v naši banovini 135 posojil (v 28 mestih) v skupnem znesku 99,1 milj. Din. 100 mestnih občin je najelo 225 posojil, katerih vsota je znašala 22,9 milj. Din. Relativna obremenitev prebivalstva s posojili občin in banovin je znašala v naši banovini 278 Din, v savski 118, v primorski 102, najmanj pa v donavski banovini, kjer je znašala 28,5 Din na prebivalca. V celi državi je znašala obremenitev okoli 111 Din na prebivalca. Zanimiva je tudi statistika obremenitve glavnih mest. Tako pride v Ljubljani na enega prebivalca 2480 Din občinskega dolga, kar je najvišje v celi državi. Za Ljubljano pride Belgrad s 1871, Split s 1742 in Niš s 1379. V Zagrebu n. pr. znaša obremenitev 998 Din na enega prebivalca. Vendar to ni tako neugodno, ker posojila drugih občin zahtevajo znatno večje anuitete kot v Ljubljani. Tako znaša obremenitev po anuitetah v Ljubljani samo 149,5 Din, v Belgradu 161,8, v Nišu 139, v Splitu pa celo 180 Din.

Razdelitev komunalnih posojil po upnikih je naslednja: Državna hipotekarna banka 469,4, inozemski denarni zavodi 396,7, domači denarni zavodi 606,0, razni upniki 71,2 milj. Din.

Stvarna vsota najetih posojil v letu 1930. je znašala 444,5 milj., od tega samo 0,7 milj. Din v inozemstvu.

Casovno se razdele komunalni dolgovi v celi državi tako-le: Pred 1. decembrom 1918 72,2, od 1. decembra 1918 do 1. januarja 1930 1026,7 milj. in leta 1930 444,5 milj. Din. To veliko najemanje posojil je pripisovali organizaciji banovin, ki so same najele v letu 1930 73 milj. posojil, in mest, ki so najela 352,1 milj., od tega samo Belgrad 75 milj. Din in Ljubljana 52,5 in Zagreb 40,5 milj.

Posebno zanimiva je statistika razdelitve posojil po roku. Iz nje je razvidno, da je zadolžitve marsikaterih edinic kratkoročna. Do 1 leta in v tekočem računu znašajo dolgovi 266 milj., od 1 do 10 let 466,8, nad 10 let 805,8 milj. Ostalih 4,6 milj. je brez roka ali neznano. Izmed vseh posojil je bilo 374 milj. najetih za konsolidacijo višjih dolgov. Anuitete posojil so zahtevale 1931 146,7 milj. Din, od tega v dravski banovini 29 milj. Din. Od tega odpade na obresti 112,8, amortizacijo 33,9 milj., v dravski banovini pa 18,9 oz. 10,1 milj. Din.

Druga izdaja Gospodarskega adresarja. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine pripravlja drugo izdajo Gospodarskega adresarja naše države za leto 1932. Opozorja pa, da imajo oni, katerim je poverjena akvizicija inseratov in naročilo adresarja, legitimacije od zavoda.

Tovarna Jakša in Komp., kovinska industrija in kartonažna tovarna, je bila odlikovana na VI. mednarodnem velesejnu v Solunu z zlato medaljo za izdelke lastne tovarne, kateri so vzbudili splošno pozornost zaradi svoje prvovrstne izdelave.

Borza

Dne 7. decembra 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu so tečaji Londona in Trsta. Neizpremenjeni so ostali tečaji Amsterdama in Curiha. Višji pa so bili tečaji Bruslja, Newyorka in Pariza. Promet je bil srednji in je vse zaključene devize z izjemo malenkostne Italije dala Narodna banka.

Ljubljana, Amsterdam 2274,19—2281,03, Bruselj 784,96—787,32, Curih 1097,85—1101,15, London 182,06—189,56, Newyork kabel 5649,80—5660,80, ček 5627,80—5644,80, Pariz 221,27—221,93, Praga 167,20—167,70, Trst 283,96—289,96.

Zagreb, Amsterdam 2274,19—2281,03, Berlin 1331,50—1358,50, Bruselj 784,96—787,32, London 182,06—189,56, Milan 283,96—289,96, Newyork ka-

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je bila danes nekoliko čvrstejša. Slabejši so bili dolarski papirji, katerih tečaji so zelo popustili. Promet je bil živahniji. Na zagrebški borzi so bili zaključeni vojna škoda, 8% Bler. posojilo, 7% Bler. posojilo in begluške obveznice. Na belgrajski borzi pa je bil promet naslednji: vojna škoda samo za ultimo december 500 kom., 7% Bler. posojilo 4000 dolarjev in begluške obveznice 211.000 Din.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 66 bl., 7% Bler. pos. 55 bl., Stavbna 40 den., Ruže 125 den. Zagreb. Drž. pap.: 7% invest. pos. 67 bl., agrarji 30—32, vojna škoda ar. 270—272 (270), kasa 271—272 (271), 12. 268—270 (268, 270, 271), 8% Bler. pos. ar. 62—63 (63), kasa 62—63 (64, 65, 66), 7% Bler. pos. ar. 52—53,50, kasa 52—53,50 (55, 54, 53,50), 7% pos. Drž. hip. banke 60—62, 6% begl. obv. 43,75—44 (43, 44, 45).

Belgrad. Narodna banka 4900 den., 7% inv. pos. 63,50 bl., agrarji 31—33, vojna škoda 270—272, 12. 270—272 (270), 6% begl. obv. zaklj. 43—44,25, 8% Bler. pos. 64,75 bl., 7% Bler. pos. zaklj. 55, 54,50.

Dunaj. Podon.-savski-jadrani. 107,55, Wiener Bankverein 12,60, Creditanstalt 117, Jugo 148, Mundus 109, Alpine 15,95, Trboveljska 34, Kranj. ind. 40, Prager Eisen 280, Leykam 2,95.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bač. nova gar. kvaliteta 60—62,50, bač. sr. za dec. in jan. 65—67,50, bač. sr. za marec, april, maj 80—82,50, ban. nova gar. kvaliteta 60—62, sr. nova gar. kval. 62—64, bač. sušena 76—78, sr. sušena 77—79, ban. sušena 72—74, sr. sušena okoli 80—82. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 31 vagonov. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet živahen. Pšenica marec 13,45—13,54, zaklj. 13,54—13,55, maj 14,39—14,88, zaklj. 14,39—14,40, rž marec 15,36—15,88, zaklj. 15,36—15,38, koruza maj 16,40—16,70, zaklj. 16,45—16,48.

Winnipeg. (Začetni tečaj.) Pšenica decemb. 60,125, maj 63,75, julij 64,875.

Chicago. (Začetni tečaj.) Pšenica marec 56,625, maj 58,25, julij 57,25, dec. 55,125, koruza marec 39,50, maj 41,25, julij 42,75, dec. 35,50, oves maj 26,75, dec. 24,375, rž maj 46,375, julij 46,125.

Živina

Mariborski živinski sejem. Na današnji sojem je bilo prignanih 10 konj, 10 bikov, 114 volov, 304 krave in 9 telet. Skupaj 347 komadov. Povprečne cene so sledeče: debeli voli za kg žive teže 3—4,50, pol debeli voli 2—2,75, plemenski voli 2—2,50, bikji za klanje 2,50—3, klavne krave debele 2,25—3,75, plemenske 2,50—3, krave za klobasarje 1—1,25, molzne krave 3—4, brojke krave 3—4. Mlada živina 2,25—3,50, teleta 4—5. Prodanih je bilo za izvoz v Italijo 29 komadov. Mesne cene so sledeče: volovski meso I. 10—12, II. 6—8, meso bikov, krav in telet 4—5, telečje meso I. 12—16, II. 8—10, svinjsko meso sveže 8—18.

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke E. Saborsky & Co., Dunaj.) Prignanih je bilo 7285 prašutarjev in 5105 špeharjev. Cene za špeharje najboljšje 1,62, I. 1,55—1,60, II. 1,45—1,50, za kmečke 1,50—1,60, za najboljšje 1,70, za prašutarje 1,30—1,95, za najboljšje 2,05. Špeharji in prašutarji so bili za 5 grošev dražji, neprodanih pa je ostalo 407 prašutarjev in 204 špeharji.

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Ed. Saborsky & Co., Dunaj.) Prignanih je bilo 2302 govedi, iz Jugoslavije 177. Cene za

Proračun mesta Kamnik

Kamnik, 7. dec.

Pretekli teden se je vršila v mestni posvetovalnici proračunska seja, ki pa ni privedla do uspeha. Nastalo je namreč glasno nesoglasje nekaterih glasnih in je bil radi tega izvoljen nekak odbor odbornikov, ki naj bi ponovno preračunali proračun. S tem je finančni odbor prav za prav razrešen svoje dolžnosti kot posvetovalen organ. Zakaj? Cemu? Ali morda v njem ni strokovnjakov?

Omenjeni odbor se je res lotil dela in vrnil proračun, seveda zelo reduciran posebnost pri izdatkih n. pr. za elektriko je bilo namenjenih 150.000 Din. in samo od tega je treba plačati smodnišnici za odjem toka Din 120.000, oni so pa to kratkoma znižali na Din 112.000. Kako bo od sedaj naprej z elektr. napeljavami, ne vemo, gotovo pa je to, da bo morala biti napeljava brezplačna. O amortizaciji ni sledu. — Na podlagi banovinskega proračuna in načrta za talni prag pri mostu v Novem trgu, je predvidenih Din 30.000. Odbor treh je to postavko skrajšal na 20.000 Din. Čegava bo obveljala, ali mnenje inženjerja-strokovnjaka ali mnenje tega odbora strokovnjakov? — Za uradnega slugo namenjenih Din 10.000 so sploh črtali. Kdo bo sedaj raznašal akte, uradniki sami ali občani ali ti trije odborniki? Pa menda ja ne dobimo »Rohrpost« za zvezo med uradi kakor je v velemedstih! — Vsaka občina se protivi zakonitim dajatvam za šolstvo, a vse nič ne pomaga! Gospodje pa se niso ustrašili truda in napora ter reducirali predpisanih 121.700 Din na 100.000. Hvala Bogu je vendar enkrat nekdo »panal« ta paragraf in znižal občini najobčutnejši del bremen. Malenkostnih svot kot je n. pr. za šolo v Tunjicah Din 946.44 pa sploh ne bomo izplačevali. — Izdatki za dobrodelne namene, narodna slavlja in nepredvidene stroške so znižali od Din 22.000 na 7000, ker so »predvideli«, da n ebo »nepredvideni« izdatki. — Postavko za obleko stražnikom so znižali od 4000 Din na 2000 Din zaradi pospeševanja tujkega prometa v Kamniku in bodo stražniki hodili lahko bolj dekoltirani. — Snaženje občinskih prostorov, pisarniške potreščine, kolki, znamke, papir, knjige, Službeni list, Samouprava, Kmetovalec, Gasilec: za vse to je bilo namenjeno Din 11.000. To je reducirano na Din 6000. Izgleda, da bodo občani obč. urad sami snajžili, vse ostale potreščine pa bo odbor treh daroval občini za novoletno darilo ali pa bo morala vsaka stranka prineseti s seboj črnilo, papir, pero itd. seveda pa tudi odlok in rešitev. — Postavko Din 4000 za ureditev samostojnega vojaškega urada so sploh črtali. Najbrže so Kamničani že vsi odslužili vojaške, za veteranjnarje pa ni treba kontrole. — Kolikor so bili pri izdatkih ozkosrčni, so se pokazali pri dohodkih bolj širokopotezne, darežljive in dobrohotne za občino.

V letu 1932. se namreč obeta v Kamniku velika stavbna kampanja, zato so zvišali takse stavbnih ogledov od 1000 Din na 2000. Pri mesarskih pristojbinah so sklenili povišanje samo pri eni postavki od Din 12.000 na Din 24.000. — Dohodke od tržnih stojnic pa so skrajšali od Din 14.000 na Din 6000 menda zato, ker je pred kratkim sklenil občinski odbor, da se uvedeta dva tržna dneva. Pa menda ja ne bo občina dajala še kake podpore prodajalcem ob tržnih dnevih? — Vodarino so zvišali od Din 20.000 na 25.000 radi prevelikega razmaha abstinence in pa radi pomanjkanja hrane v prihodnjem letu, zato bo pa večji konzum vode.

In ubožni zaklad! Postavko za prehrano ubožcev so znižali od Din 16.500 na Din 8700. Med njimi sta namreč dva skrajno obnemogla reveža, tema dvema v bodoče sploh ni potrebna hrana, naj živita od zraka!

Se mnogo je takega in podobnega, pa kaj bi? Prepričani smo, da se bo občinski odbor na prihodnji seji izrazil povsem drugače, kakor pa odbor. V odboru je večina res uvidenih mož, ki vedo, kaj je njih dolžnost in kaj so dolžni svojim soobčanom. Oni bodo odločili, ali naj hodijo naši stražniki po mestu »dekoltirani« in ali je res »predvideti«, da ne bo »nepredvideni« izdatkov!

Ali ste že poravnali naročnino?

CERKVENE ZVONOVE

najcenejše, iz la brona, umetniško izvršene, izdeluje samo

Ing. J. & K. Bühl, Maribor, Aleksandrova cesta 35. — Odlični iz brona, medenine, aluminija i. t. d. Specijalne litine.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, 8. decembra ob 18: IGRA O AVGUŠTINU. Igrajo katoliški akademiki. Izv. — Ob 20: ZAPRAVLJIVEC. Repriža. Izven.

Sreda, 9. decembra: Zaprt.

Četrtek, 10. decembra: KRALJ NA BETAJNOVI.

V spomin obletnice Cankarjeve smrti. Red C.

OPERA

Začetek ob 20.

Torek, 8. decembra ob 15: DEZELA SMEHLJAJA. Izven. Znižane cene. — Ob 20: NIKOLA SUBIC ZRINJSKI. Proslava 100 letnice rojstva Ivana Zajca. Znižane cene. Izven.

Sreda, 9. decembra: DEZELA SMEHLJAJA. Red A.

Četrtek, 10. decembra: KOŠTANA. Red D.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 8. decembra ob 15: RDEČA KAPICA. Otroška predstava. — Ob 20: CIRKUSKA PRINCESA. Znižane cene.

Sreda, 9. decembra ob 20: ZEMLJA SMEHLJAJA. Ab. D.

Četrtek, 10. decembra ob 20: KRALJ NA BETAJNOVI. Ab. A.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 8. decembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz Zavoda sv. Stanislava iz Št. Vida nad Ljubljano. Poje dijaški zbor. — 10.30 Jože Jagodič: Mati lepe ljubezni. — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Čas, dnevne vesti, plošče. — 15.15 Gdč. Lebarjeva: Dekliška ura: Dragocena posoda za lepoto duše. — 15.45 Salonski kvintet (slovenska glasba). — 16.30 Zabavni kotiček. — 17.00 Valčkova ura (salonski kvintet). — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.30 Čas, dnevne vesti.

Sreda, 9. decembra: Opoldanski program odpade. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Dr. Reya: Klima Slovenije. — 19. Dr. Preobražensky: Rusčina. — 19.30 Prof. Bojc: Narodno obrambno delo. — 20 Dr. A. Dolinar: Glasbeno predavanje. — 20.30 Pripori iz narave, izvaja slonski kvintet. — 22 Čas, vesti.

Četrtek, 10. decembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Čas, plošče, borza. — 17.30 Plošče. — 18 Kmetijska ura: Kako pripravimo okusno svinjino, pred. s. zabela Gosak. — 18.30 Drago Ulaša: Gimnastične vaje. — 19 Dr. Bajec: Italijanska. — 19.30 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. — 20 Prenos iz ljubljanske opere »Koštana«. — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Sreda, 9. decembra.

Belgrad: 12.05 Radio-orkester. — 17 Lahka glasba. — 21.10 Vokalni koncert. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 17 Plesna glasba. — 20.30 Komorni koncert tria. — Budapest: 12.05 Vokalni in pianinski koncert. — 17.20 Popoldanski koncert. — 19.30 »Aida«, opera. Ciganska glasba. — Dunaj: 11.40 Opoldanski koncert. — 19.45 Glasba iz bara. — 20.45 Mozartove poslednje simfonije. — 22.35 Večerni koncert. — Rim: 13.15 Lahka glasba. — 17.30 Pester koncert. — 21 »Adriana Leconvreure«, lirčna drama. — Milan: 12 Pesta glasba. — 20.45 Operni prenos. — Langenberg: 20 Večerni koncert. — 21 Zborovo petje. — Stuttgart: 20.05 Mozart in Sallieri. — 21.05 Nemški humoristi. — London: 20.30 Večerni koncert. — 23.35 Plesna glasba. — Berlin: 20.40 »Pračlovek«, opera v dveh dejanjih, Rudi Štefan. — 23.20 Plesna glasba. — Praha: 20 Prenos iz studija. — Trst: 12.30 Plošče. — 21 Komorna glasba. — 22.25 Pesta glasba.

Četrtek, 10. decembra.

Belgrad: 12.05 Opoldanski koncert. — 20.30 Koncert Radio-orkestra. — 21.30 Prenos iz Ljubljane. — Zagreb: 17 Balalajke. — 20 Operni prenos iz Ljubljane. — Budapest: 12.05 Plošče. — 18.50 Ciganska glasba. — 19.30 Koncert vojaške godbe. — 20.30 Večerni koncert. — 22.20 Lahka glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. — 19.40 Zabavni koncert. — 21.10 Poljudne pesmi. — 22.15 Plesna glasba. — Rim: 13.40 Radio-kvintet. — 21 Pester koncert. — Milan: 11.15 Pesta glasba. — 20.35 »Fedora«, opera. — Langenberg: 20 Večerni koncert. — 21 IV. simfonični koncert. — Stuttgart: 21 Koncert za klavir in orkester. — 21.45 Stara in nova zborna glasba. — 22.40 Plesna glasba. — Berlin: 20 Komorna glasba. — 21.10 Koncert. — Praha: 20 Violinski in pianinski koncert. — 21.10 Pevski koncert zbora »Smetana«. — Trst: 12.30 Plošče. — 21 Koncert godbe na pihala. — 22.25 Pesta glasba.

Zahvala.

Za izplačano mi milostno podporo po umrli Kovač Frančiški izrekam tem potom podpornemu društvu **Zadružni samopomoči v Mariboru** najtoplejšo zahvalo in priporočam to človekoljubno društvo v lakofšen pristop vsakemu, ako se ni njega član.

Gaberje, dne 1. grudnia 1931.

Cjuha Cecilija
l. r.

„VALDA“

Toda uspeh je zagotovljen
le tedaj, ako rabiš prave

pastilje

„VALDA“

Zahtevajte jih v vseh lekarnah in drogerijah, v škafličah z napisom

„VALDA“

Najboljše angleško in češko

sukno za obleke in
plašče dobite po
ceni pri tvrdkiI. N. Šoštarčič
Maribor

Aleksandrova c. 13, vogel Cankarjeve ul.

P 10/25 79

Javna dražba najema.

V petletni najem, ki se prične s 1. julijem 1932, se daje trgovski lokal, to je hiša štev. 37, Gaberje, tik ob postaji Dobova, s skladiščem, gospodarskim poslopjem, kozolcem in kolarnico, obenem z 49 arov merečo njivo in četrti orala velikim travnikom, vse tik poslopj. Mesečna najemnina se bo določila z dražbanjem od zneska 2000 Din navzgor. V hiši se pridreže za lastnico v prosto razpoložbo dve sobi in kuhinja s pritliklinami. — Ostali dražbeni pogoji so na vpogled pri podpisnem sodišču soba št. 6. — Interesenti naj pošljejo svoje pismene ponudbe na podpisano sodišče do 1. januarja 1932. — Okrajno sodišče v Brezicah, odd. I., dne 29. novembra 1931.

Razglas

V najem dajemo gostilno na »Zagi« v Kočevju, obstoječo iz točilnice, dveh gostilniških sob, kuhinje, shrambe, verande, kleti in drugih pritliklin z inventarjem, obenem stanovanje, obstoječe iz ene sobe in kuhinje. — Ponudbe pod 2000 Din mesečno, za celotni najem se ne bo upoštevalo. Pismene ponudbe je vložiti v zaprtih kuvertah do 20. decembra 1931, do 12 na spodnji naslov. Najemnik prevzame gostilno s 1. jan. 1932. Kočevje, dne 5. decembra 1931.

Premoženska uprava mesta Kočevje
v Kočevju.

ZA SMUČARJE
PRISTNI TIROLSKI LODEN
GABARDIN ZA DAME

NEPREMOČLJIVE TIRANINE ZA DEŽNE JOPIČE

VOLNE NE FLANELE
ZA TELOVNIKE

PRISTNI TURING ZA SRAJCE IN BLUZE

A. & E. SKABERNÉ

POHIŠTVO

posteljina, preproge, lino-
lej, odeje, zastori, žičniki,
žimnice, otomani, žima,
afrik, puh in pernice, ka-
kor tudi vse stanovanjske
potreščine je dobiti po
nizkih cenah pri

KARL PREIS-U, Maribor, Gosnenska 20

Ceniki se dobijo brezplačno

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeče ali modro
obrobjeni, 10 Din, prtiki od 1 Din naprej, blazine,
milje etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj.

Vezenje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje,
azuriranje. — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Otvoritevno naznanilo!

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem dne 7. t. m.

otvoril novopreurejeno trgovino z
mešanim blagom na Glincah,
Tržaška cesta št. 15.

Postregel bom stranke s prvovrstnim specerijskim
galanterijskim in manufakturnim blagom po naj-
ugodnejših cenah.

Za obilen obisk se priporoča

Vinko Marinčič.

CENJENO OBČINSTVO

se vljudno opozarja na

DELIKATESO IN VINOTOČ

Cankarjevo nabrežje št. 5.

Postreženi boste z izdelki Prve ljubljanske
izdelovalnice konzerviranega sočivja in rib,
ter vsemi drugimi vrstami delikates. Toči se
prvovrstna dalmatinska in štajerska vina.
Postrežba točna! Cene solidne!

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Po vaši pesmi mi je bilo tudi dolg čas. Zapijte mi, kakor ste mi včasih pele! Rada bi slišala spet vaš srebrni glas, ki se je tod razlegal, kakor bi prišle vile iz planin in bi rajale pod našimi hrasti veselo svoje kolo.« je zaprosila kraljica, da bi ob pesmi zasanjala v svoja mlada leta in v bežnih trenutkih preživela ves njihov čas, ki se ji je zdel že tako daleč, daleč...

»Zapele bi, kraljica, a kaj, če s svojo pesmijo vzbudimo malega sinka tvojega?« so oklevale.

»Če ga vzbudite, ga boste pestovale!...«

»O, potem pa zapojmo in pojmo, dokler ga ne vzbudimol: so bile vesele, zakaj rade bi že videle Dardana, da bi moge ugotavljati, komu je podoben: materi Eni, očetu Epulu ali staremu kralju Pronu.

In so zapele in pele vse pesmi, ki jih je želela slišati Ena. Tudi pesem o lepi Heleni so ji pele in čudno, lepša se ji je zdela in bolj kot nekoč se je zamislila vanjo in nič ni bila huda na lepó kraljico in zalega Trojanca, pač pa je zamerila Menelaju, kako je mogel biti po desetih letih tako krut. In še se ji je spovrnil spomin na ono razmišljanje, ko se je bala za Epula in se ni mogla otresti misli na neznane Gala, ki ga je ranila, ko ji je zastavil pot. Nasmehnila se je ob tem spominu, ki jo je tako čudno prevzel, in skušala je z mislimi drugam, a ni ji uspelo. Kakor večša okoli luči, kakor golob okoli gorečega doma, tako so ji krožile misli in vzporejale njo s Heleno, Epula z Menelajem in Katmela s Paridom...

»Kaj naj le to pomeni?« se je vprašala. »Ali je spomin zato tako živ, ker je Katmel blizu in je mislila, kako bo, ko bo prvič govorila z njim sama, z njim, ki je kakor okamenel, ko jo je prepoznal na Medejskem gradišču, in je bil tih in zamišljen, ko jo je na onem posvetu velmož v rodnem dvorcu zasnužil Epulo, in je bil v Tergestu na svatovskem piru, kakor bi prišel na stravo...

Gledala je družice, poslušala njihovo pesem in zamaknjena v spomine, ni opazila, da se je bližal iz dvorca galski voj Katmel. Ves bled je bil, kolikor mu je bilo videti obraz, ki je bil povezan, ob palici je šel in z levo roko si je držal prsa. Pevke so ga ugledale in se zmedle, zakaj nekatere so obmolknele, druge so se spogledale in si pokimale, češ, pojmo kar naprej, a pesem jim je kakor obnemogla in je tiho zamrla.

Tedaj se je kraljica zdrznila iz svojih spominov, se okrenila in pred njo je stal Katmel.

»Oprost, prejasna kraljica, da sem se približal, ne da bi me klicala in želela. Mogoče niti zame nisi vedela, ki sem gost v vašem dvorcu po volji očeta kralja. Izvedel sem, da si prišla, in ko sem zaslišal petje tvojih zalih družic, mi ni bilo mar za bolečine, prišel sem, da se ti poklonim, vdan gost, gostiteljici svoji kraljevi!...«

Kraljica mu je dala roko.

»Pozdravljen, junaški voj Galov in naš zvesti zaveznik in ljubi gost, ki ti želim, da bi kmalu ozdravel in se mogel maščevati za rane, katere so ti zadali Rimljani! Ob prihodu v ranem jutru sem že zvedela, da si naš gost, in obiskala bi te, da nisi prišel, zakaj skrbelo me je tvoje stanje in še rada bi vedela, kaj bi mi povedal o Epulu, kralju in možu mojem, in o očetu, ki ju kanim jutri zarana obiskati,« je odzdravila in mu velela, naj sede.

Iz dvorca je zajekalo.

»Dardan, Dardan se je vzbudil!« so bile družice vesele.

Kraljica se je nasmehnila. Vedela je, kaj bi rade, pa jim ni branila, ko so jo prosile, če smejo k njemu, da bi ga pestovale in utolažile.

Katmel in Ena sta ostala sama. Mlado listje je pošumevalo nad njima in solnčni žarki so se kradli skozenj in se upirali na kamnito mizo, kakor bi se sulo nanjo žolto zlato.

»O Epulu kralju in o očetu bi rada kaj vedela, kraljica? Neznansko dolgo se mi zdi, da ju nisem videl. Epula izza onega jutra, ko sem izzval Rimljane, ki jih je, kakor sem slišal, porazil, da bodo pomnili. Mene so tik pred bojem in Karusadskemu lesu oplazili in onesvestil sem se. Ko sem prišel k sebi, sem slišal krik iz bližnjega lesa. Hotel sem planiti, da bi šel in se dalje bil, a v glavi mi je šumelo, preko lica mi je zevala rana v strnjeni krvi — sovragov meč je zdrsnil ob šlemu — in še pod rebri me je neznansko žgalo. Kar sem nameraval, oni dan nisem dosegel, zato sem si hotel rešiti življenje in plazil sem se mukoma med grmičjem in se privekel končno do neke mlake, okoli katere so se pasli konji. Med njimi sem zagledal tudi svojega rjavca, ki je preplašen moral zdvijati in zdrevel iz bojnega meteža, ko sem padel z njega. Poklical sem ga in zvesta žival je zaigrala z uhlji, zarezgetala, kakor bi se srečna in vesela zasmejala, in že me je zagledala in pripotela k meni ter sklonila glavo nad me, kakor bi hotela videti, kako mi je. Pogladil sem jo po glavi, zbral vso moč, se oprjel za njen vrat, se spravil na noge in potem v sedlo. In rjavce me je prinesel, sam ne vem, kako in ne kdaj, na Medejsko gradišče. Ko sem se vzdramil, je stal ob meni kralj Prono, tvoj oče.

»Ljudska knjižnica: 29 zvezek: Savinšek: 17700 GOLICE, 80 Din, vez 32 Din — 30 zvezek: Savinšek: NA POLJU SLAVJE, 28 Din, vez 40 Din — 31 zvezek: Conan Doyle: IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (v sklopu) 24 Din, vez 32 Din — 32 zvezek: Remmich: ZAGORSKI ZVONOVI, Roman (v sklopu) 24 Din, vez 32 Din — 33 zvezek: Brulj: NA SIVNI, 30 Din, vez 42 Din — 34 zvezek: Brulj: CIRKUSKI OTOK, 35 Din, vez 40 Din.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 1. 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamke! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Primerno službo

išče vpokojeni orožniški narednik in občinski tajnik že sedmo leto. Najraje v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vesten« št. 14.224.

Starejša ženska

zanesljiva, išče mesto hišnice kjerkoli. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hišnica« št. 14.288.

Korespondentka

z večletno prakso, z znanjem slovenščine, srbohrvaščine, nemščine, stenografije, strojepisja, knjigovodstva ter vseh pisarniških del, išče primerno službo. Ponudbe pod zn. »Samostojna moč« na upr. »Slovenca«.

Službodobe

Trgovskega vajenca

s primerno šolsko izobrazbo takoj sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Jos. Plavc, sprejemniška in delikatesna trgovina, Celje.

Slaščičarskega

vajenca sprejme Rudolf Goleš, Laško. - Hrana in stanovanje v hiši.

Brivski pomočnik

dober in hiter, se sprejme. Nastop takoj. Doležal, St. Vid nad Ljubljano.

Hišnika

treznega, z ženo, ki lepo pospravlja, iščem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.428.

Kuharica

za restavracijo se sprejme. Ponudbe pod značko »Srednjih let« št. 14.360 na upravo »Slovenca«.

Mesarski vajenec

se takoj sprejme. KARL ZDOLŠEK - Gaberje pri Celju.

Zasluzek

250 Din dnevno

zaslužite z obiskovanjem ljudi v Vašem okraju! — »Kosmos«, Ljubljana, pošt. predal 307. - Znamko za odgovor.

Zastopnikom

tudi krajevnim, za prodajo radio aparatov in šivalnih strojev nudim dober zaslužek. - Ponudbe pod »Dober zaslužek« na Aloma Company, anončni zavod, Aleksandrova cesta 2-L, Ljubljana.

Pouk

Čamernikova

šoterska šola Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponil!

Jezikovni tečaji

srednješolske instrukcije, »Mentor«. - Informacije: Pražakova ulica 11, prtlj., od 17-19.

Jezikovna šola

Gosposka ulica 4, I. nad. Vsi moderni jeziki. Posamezen pouk. — Otroške skupine.

Denar

Denar

dobite na hipoteko. Pisma vprašanja pod zn. »A. G.« na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Stanovanja

Suho stanovanje

poleg cerkve, blizu tramvaja, tri večje sobe, pred-soba, kuhinja in klet, primerno za večjo družino, takoj na razpolago. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 14.269.

Elegantno sobo

s poseb. vzhodom solnčno, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.431.

Stanovanje

dvosobno, solnčna lega, terasa, s kopalno opremo se odda s 1. jan. 1932. - Vprašati v Mariboru, Betnavska c. 27 (nova vila).

Enosobno stanovanje

z vsemi pritliklinami, novo urejeno, se takoj odda. - Moste, Sušteršičeva ul. 5 (za šolo).

Sobo

poseben vhod, elektrika, parket, kurjava, v centru mesta, oddam januarja. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.389.

Sobe s kuhinjo

za smučarje se oddajo. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.381.

Odda se

ena ali dve lepi, prazni sobi v bližini cerkve sv. Jožefa. Na željo tudi uporaba kuhinje. Poizve se pri hišniku, Zrinjskega cesta 7.

Stanovanje

sobo in kuhinjo, oddam takoj mirni družini. Alojz Grebenc, Velika čolnarska ulica št. 15.

Opremljena soba

kletna, lepa, se odda. - Vprašati: Friškovec št. 6.

Vnajem

Več pisarniških sob

v I. nadstropju v Gledališki ulici 8 odda takoj skupaj ali posamič Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani.

Posvetva

Malo posestvo

prodam. Leži 8 km od Ljubljane, gorenjska stran. Poizve se: Burnik Ignac, Aljaževa ulica 39.

Hiša z zemljiščem

in sadnim vrtom se takoj odda v najem. - Moste, Zaloška cesta. - Oddaja: Franja Snoj, Prešernova ulica 30, Ljubljana.

PRINCIPOV 5 ODDELKOV

1. VESTNA POSTREŽBA
2. DOBER MATERIAL
3. SOLIDNO DELO
4. UMERJENE CENE
5. TOČNA ODPREMA

1. KNJIGOTISKARNA
2. LITOGRAFIJA IN OFFSET-TISK
3. KLIŠARNA - KEMIGRAFIJA
4. BAKROTISKARNA
5. KNJIGOVEZNICA

1. TISKOVINE ZA URADE, TRGOVINO IN OBRT. ČASOPISI, REVIJE, KATALOGI, VABILA, JEDILNI LISTI
2. PLAKATI, CENIKI, VREDNOSTNI PAPIRJI, REKLAMNE TISKOVINE V ENO- ALI VEČBARVNEM TISKU
3. KLIŠEJI V POLJUBNI OBLIKI ZA ENO- ALI VEČBARVNO REPRODUKCIJO SLIK, RISB, FOTOGRAFIJ ETC.
4. UMETN. ILUSTRACIJE, ALBUMI, RAZGLEDNICE, PROPAGANDNE TISKOVINE V ENO- ALI VEČBARVNEM TISKU
5. PREPROSTE IN FINE VEZAVE KNJIG, ALBUMOV, RASTIRANI PAPIR, POSLOVNE KNJIGE ZA TRGOVCE, DENAR. ZAVODE I. DR.

JUGOSLOVANSKA TISKARNA LJUBLJANA

TELEFON ST. 2.992 BRZOJAVKE:JUGOTISKARNA

Prodajam tri njive

od 3 do 5000 m² velike, ena je nasproti kolodvoru dveh v bližini novega mostu. Kdor prej kupi, ceneje dobi. Fr. Jenko, sedlar in trgovec z usnjem v Medvodah.

Parcele

prodam po 19 in 18 Din m² v Dev. Mar. v Polju. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.383.

Kupimo

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Zračna sesalka

z visokim pritiskom - Hochdruckluftkompressor, z 10 do 15 Atm., event. z jermenskim pogonom, se kupi. Ponudbe na C. P., poštini predal št. 22, Ljubljana.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, tuvelir. Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«. Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadstr.

Razno

Sprejemem

v dobro in skrbno vzgojo enega ali dva otroka v starosti od 1.-4. leta. - Ponudbe na: Gospodinja v Prelohu 28, p. Domžale.

Glasba

Pianine

»DALIBOR« (CSR) na obroke po Din 400/- jedino le pr. trvdik Alfonz Breznik Aleksandrova 7 Ljubljana

Prodajam

dobro ohranjen »Homo-kord« gramofon s 34 ploščami. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.425.

Klavir

dobro ohranjen, naprodaj. Komenskega ulica 10-L.

Pianine

trvdke Hauschulz, Berlin, dobite najceneje in na najmanjše obroke pri tv. R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5.

Prodajmo

Polenovka

namočena, se dobi vsak petek pri I. Buzzolini, delikatesna trgovina, Lingarjeva ulica.

Puhasto perje

čisto, dohano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROZOVIC - Zagreb, Ilca 82, Kemična čistilnica perja.

Zaboje za smeti

za nove vozove ima v zalogi tv. Anton Merhar, Sv. Petra cesta 22.

Hrastovo spalnico

masivno, prodam. Vurnik Ign., mizarstvo, Vižmarje št. 36, p. St. Vida nad Lj.

Zelo ugodno!

Žepne robce, nogavice in rokavice, svilene prtičke, srajce in kombinirane prodaja za Božič Commerce d. d., Tavčarjeva ulica 2, I. nadstropje.

Kupujte le najboljše domače

čevlje

Jara
Tovarna Tržič

Prodajalna:

Ljubljana
Sv. Petra cesta 20

Pletarna

nogavic, kompletno urejena stroji na električni pogon, se vsled odhoda iz Maribora ugodno prodaja. Potreben mali kapital, osigurana lepa eksistenca. Lokal zelo poceni. - Vprašati Valjak, Maribor, Kino Union.

Čevljarska delavnica

na najprometnejši cesti v Ljubljani je radi starosti takoj po ugodni ceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.353.

Elektro-ventilator

nov, za pogon meha pri harmoniju ali pri majhnih orglah, ugodno naprodaj. Vrtilni tok 220-380 Volt. Fr. Jenko, St. Vid nad Ljubljano.

Vino

zlahtnih trt, črno in belo, staro in novo, kupite liter po 4.50 in 5 Din, 60 litrov in več. Dobava takojšnja. Naročila, vzorci: Ljubljana, Zaloška cesta 21.

Vezane knjige

Roman Elizabeta, Zivljenje in Svet, Domači prijatelji, nemške Bibliothek der Unterhaltung, poceni prodam. Anton Turk, Dunajska cesta 5.

Poceni pletilne stroje

proda Tehna, Ljubljana, Mestni trg 25/L.

Pisalni stroj

znamke Underwood, naj-novejši model, v prav dobrem, brezhibnem stanju, ugodno naprodaj. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.429.

Naprodaj

dobro ohranjena črna moška suknja za srednjo postavu (dijaka). Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.422.

Obrt

Naslepše in trajno darilo

za Božič je lepa slika, ki Vam jo naredi Foto Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Orožje

in municija. »Orožarna«, - J. Pastuović, Zagreb, Zrinjevac št. 15. Zahtevajte cenik!

Šival. in pletil. stroje

popravlja in renovira Emil Klobčaver, specialni mehanik. Ljubljana, Sv. Petra cesta 47.

Okvirje za slike vseh vrst

izvršuje točno in solidno v enem dnevu trvdka - M. Rauch, Celje, Prešernova ulica 4.

Plašče

za zdravnike, laborante, brivce itd., topiče za natakarje, peke, mesarje, kuharje in sorodne obrti izdeluje po meri najboljši C. J. Hamann, Ljubljana, Mestni trg 8.

Prijatelj otrokov

Otročje milo MERIMA 1839

Ure, steklina, optični predmeti

L. VILHAR, urar
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 36

Kašo

jelepen, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debelo v celotni državi

A. VOLK, LJUBLJANA
Rastjeva cesta 24

Elektroinstalacije

za razsvetljavo in pogon izvršuje strokovnaško po zmernih cenah ter special. delavnica za popraviljanje in previjanje elektro-motorjev, transformatorjev in avto-dinam. - Imam v zalogi ves elektro-materijal, kakor žarnice in elektromotorje najiznanejših firm v vsaki količini. Fr. Perčinlić, koncesionirano elektro podjetje, elektro mehanično podjetje, Ljubljana, Gosposvetska cesta 16, telefon 2371; Domžale, nasproti pošte.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri **A. & M. ZORMAN** Ljubljana Stari trg št. 32

Nogavice

rokavice, volna in bombaž najceneje in v veliki izbiri pri **KARL PRELOG** LJUBLJANA, Zidovska ulica in Stari trg

Sveže in suhe gobe

kupujem stalno vsako množino. Zahtevajte poslašila.

Namizna jabolka

prvovrstna, razpošiljam po nanižni ceni. - Peter Setina. Radeče - Zidani most.

JEDILNO ORODJE

iz alpeke, alpaka srebra in pravega srebra v kasetah, pripravno za darila. Dobi se tudi na plačilne obroke edino pri trvdki M. Rauch, Celje.

Tudi vaši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. - Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska šte. 3030.

ZOPER SLABOSTI, PREHLAD IN GLAVOBOL
najboljše domače in popolno zdravilo

ZELO DOBRI

„CUDEŽ“

LJUBLJANA - KOLIZEJ

Božična darila

Kovčke, spisne, šolske in ročne torbice, listnice, denarnice itd. priporočila po zmernih cenah

IVAN KRAVOS

Maribor, Aleksandrova c. 13

Teichertovi stroji

cenjeni po vsem svetu.

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Teichertovi stroji

cenjeni po vsem svetu.

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

cenjeni po vsem svetu.

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Najboljši nakup za zimo

nogavice in rokavice, pletenine in puloverje, robce, kravate, srajce, čipke in vezenine, volne, D. M. C. prejšice, torbice, aktovke, dežnikov, potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike

Na malo Na veliko
samo pri
Jos. Petelinc, Ljubljana
za vodo

Mod. politehnični zavod — Paris

20. leto. — Studij za inženirje »In absentia«. — Oddelki: gradnja avtomobilov, aeroplanov, elektraren; železobetona, centralna kurjava. V nemškem in francoskem jeziku. Krajsi študij za kandidate s posebno predizobrazbo. — Pravila in programe daje: **GENERAL SEKRETARIAT** (dépt. L. S.) 34-38 Rue Hallé, Paris.

Oltarje, kipe ter križe

izdeluje

STANE VIDMAR

LJUBLJANA, Galusovo nabrežje 33

ZAHALA. Ob nenadomestljivi izgubi ljubljene mame

Marije Žerjav

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih dneh pomagali lajšati žalost. — Posebno se zahvaljujemo preč. g. svetniku in mestnemu župniku jeseniškemu Antonu Kastelcu za požrtvovalno naklonjenost in skrb v bolezni in pri pogrebu, vsem preč. 13. gg. duhovnikom z g. stolnim župnikom in kanonikom dr. Tomažem Klinarjem na čelu, ki so pokojnici priredili tako veličasten pogreb, ženski Marijini družbi, učitelstvu narodne šole na Jesenicah za darovani venec in udeležbo pri pogrebu, vsem drugim za darovano cvetje, molitve, sv. maše in spremstvo pri pogrebu. Bog bodi vsem plačnik! Ljubljeno mamo pa priporočamo še nadalje vsem v blag spomin in gorečo molitev.

Jesenice, dne 7. decembra 1931.

Za vse žalujoče: **Dr. Gregor Žerjav**, profesor na drž. žen. učiteljski v Ljubljani.

IZRABITE PRILIKO OD MIKLAVŽA DO BOŽICA

DIN 150-120-
DIN 130-104-
DIN 110-88-

TIVAR OBLEKE

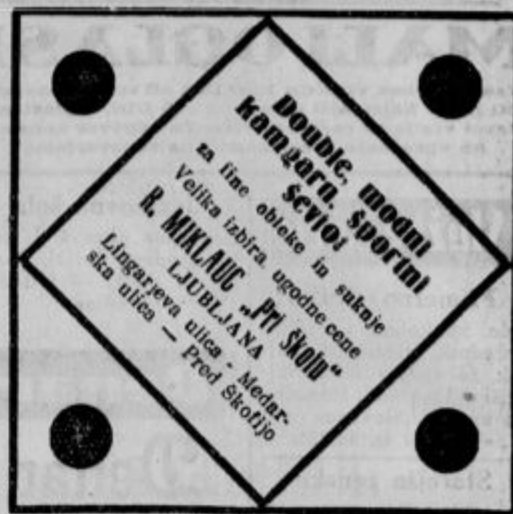
ZA VAŠE OTROKE

M. DRENK

LJUBLJANA, Kongresni trg 7

Ustanovljena 1860

Ogromna izbira ženskih ročnih del in pripadajočega materiala. Za smirna, perzijske in kelim preproge volna, blago in vzorci. Za brokat-prtiče zlate čipke, vložki in vsakovrstne vrvice. Pre tiskarija, entlanje, plisiranje, montiranje blazin, torbic itc.

Rane in kožne bolezni

razpokane, brazgotine, srbež, izpuščaji, razjede od potu in vlage, volka od hoje, zlasti pri otrocih, braste, zobne otekline, opekline in ozeblina zdravi in po redni uporabi preprečuje splošno znana

BARTULIČEVA ZDRAVILNA MAST

ki jo proizvaja in razpošilja stara, l. 1599. ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulič, Zagreb, Jelačičev trg 20. — Cena skatljici 10 Din. — Dobi se v vsaki lekarni.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežuto vest, da je naš ljubljani, predobri soprog, oče, stari oče, stric in brat, gospod

Ivan Pajk

pekovski pomočnik

6. decembra v javni bolnišnici, po mukopolnem trpljenju, v 81. letu, zatisnil svoje blage oči. — Pogreb draga pokojnika bo 8. decembra ob 2 popoldne iz javne bolnišnice.

Ljubljana, 6. decembra 1931.

Žalujoča rodbina in sorodstvo.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so naši nepozabni, srčno ljubljani materi itd., gospej

Mariji Ogoreutz

stali ob njeni dolgotrajni težki bolezni sočutno ob strani, ki so ji ob smrti in zlasti pri pogrebu v tolikem številu izkazali zadnjo čast, ter ji poklonili toliko krasnega cvetja, in vsem onim, ki so nam v težki boli izražali toplo sožalje.

Posebno zahvalo izrekamo prečastiti duhovščini za duhovno tolažbo med boleznijo in spremstvo pri pogrebu. Nadalje gg. zdravnikom dr. Gregoriču in dr. Ropasu, za spretno lajšanje težkega stanja in gospej Almiri Fajdigovi za prav neumorne obiske med boleznijo, s katerimi si je pridobila veliko hvaležnost same pokojnice in nas vseh.

Novo mesto, dne 7. decembra 1931.

Globoko žalujoči ostali.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti našega dobrega soproga, očeta, starega očeta, tasta in strica, gospoda

Leopolda Egger

železniškega revidenta v pokoju

se tem potom vsem prav toplo zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni čč. duhovščini gg. zdravnikom, zastopnikom žel. direkcije, gg. stanovskim kolegom pokojnikom ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so draga nam pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 9. t. m., ob pol 8 zjutraj, v farni cerkvi pri Sv. Petru.

V Ljubljani, dne 8. decembra 1931.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Umrli nam je naš nadvse ljubljani soprog, zlati očka, stari očka, brat, stric, tast in svak, gospod

Jože Strle

trgovec in posestnik

previden s tolažili sv. vere, v 70. letu starosti.

Pogreb predragega očka bo v sredo, dne 9. decembra 1931 ob 2 popoldne, od doma žalosti, Na Kodeljevo 9 (za prisilno delavnico), na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. decembra 1931.

Globoko žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Brez posebnega obvestila.

Naša srčno ljubljena, predobra žena, mama, stara mama, tašča itd.

Marija Kopušar roj. Scharner

soproga trgovca, gostilničarja in posestnika

nas je v nedeljo 6. decembra ob pol 8 zjutraj, previdna s tolažili svete vere in po daljši bolezni, v starosti 71 let, za vedno zapustila.

Pogreb drage pokojnice bo danes v torek, dne 8. t. m., iz hiše žalosti na Koroški cesti 11, na domače pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo zjutraj ob 7. V Sošanju, dne 8. decembra 1931.

Ivan Kopušar, soprog.

Marija Hofbauer, Angela Röck, Karolina Hrovath, Ana Pleteršek roj. Kopušar, hčere. — Viktor, Miloš, Karl, sinovi — in ostali sorodniki.